

WIELKOPOLSKA

**Analiza struktury własności i sposobu użytkowania
gruntów w województwie wielkopolskim wg stanu
na 1.01.2023 r.**

Urząd Marszałkowski Województwa
Wielkopolskiego
Biuro Geodety Województwa

I.	WPROWADZENIE.....	5
1.	Wstęp.....	6
2.	Podstawowe pojęcia.....	7
3.	Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego.....	9
4.	Zestawienie powierzchni powiatów i miast na prawach powiatu.....	10
5.	Mapa różnic powierzchni geodezyjnej i ewidencyjnej w powiatach wg stanu na 1.01.2023 r.....	11
II.	STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW.....	12
1.	Podział na grupy rejestrowe.....	13
2.	Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wg stanu na 1.01.2023 r.....	14
II.1	STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI GRUNTÓW OGÓŁEM DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP.....	16
3.	Struktura własności gruntów w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2023 r.....	16
4.	Struktura zmian własności gruntów w latach 2015-2023.....	16
5.	Struktura zmian własności gruntów gmin w latach 2015-2023	17
6.	Struktura zmian własności gruntów powiatów w latach 2015-2023	17
7.	Struktura zmian własności gruntów województwa w latach 2015-2023	17
8.	Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa w latach 2015-2023	18
9.	Struktura zmian własności gruntów spółek jednostek samorządu terytorialnego w latach 2022-2023	18
10.	Struktura zmian własności gruntów jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa w latach 2015-2023.....	18
10.	Struktura zmian własności gruntów osób fizycznych w latach 2015-2023	19
11.	Struktura zmian własności gruntów spółdzielni w latach 2015-2023	19
12.	Struktura zmian własności gruntów kościołów i związków wyznaniowych w latach 2015-2023	19
13.	Struktura zmian własności gruntów spółek prawa handlowego i innych podmiotów w latach 2015-2023.....	20
15.	Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa i osób fizycznych w latach 2015-2023.....	20
16.	Struktura zmian własności gruntów sektora publicznego oraz sektora prywatnego w latach 2015-2023.....	21
II.2	STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI UŻYTKÓW GRUNTOWYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP.....	22
1.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność gmin	22
2.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	22
3.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność powiatów.....	23
4.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	23
5.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność województwa	24
6.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	24
7.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa	25
8.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	25
9.	Struktura użytków gruntowych stanowiących własność jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego.....	26
10.	Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w latach 2022-2023.....	26

11. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych	27
12. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	27
13. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych	28
14. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	28
15. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni	29
16. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	29
17. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego.....	30
18. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność innych podmiotów.....	30
19. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	31
20. Struktura użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych.....	32
21. Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	32
II.3 STRUKTURA ZMIAN WŁASNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH UŻYTKÓW GRUNTOWYCH DLA WSZYSTKICH GRUP.....	33
1. Struktura zmian własności gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	33
2. Struktura zmian własności użytków rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	33
3. Struktura zmian własności nieużytków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	33
4. Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	34
5. Struktura własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim.....	34
6. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	35
7. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów mieszkaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	35
8. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów przemysłowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	36
9. Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych terenów komunikacyjnych - dróg w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	36
10. Struktura zmian własności gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	37
11. Struktura zmian własności użytków ekologicznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	37
12. Struktura zmian własności terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	38
III. STRUKTURA ZMIAN SPOSOBU UŻYTKOWANIA GRUNTÓW.....	39
1. Podział użytków gruntowych.....	40
2. Struktura użytków gruntowych wg stanu na 1.01.2023 r.....	45
3. Struktura zmian użytków gruntowych w latach 2015-2023 r.....	45
4. Struktura zmian gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	46
5. Struktura zmian gruntów leśnych (lasów, gruntów zadrzewionych i zakrzewionych oraz gruntów pod rowami) w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	46
6. Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	47
7. Struktura zmian gruntów po wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.....	48

8. Struktura zmian użytków ekologicznych oraz terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021.....	48
IV. STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH	49
1. Przynależność gruntów ornych do poszczególnych klas.....	50
2. Struktura użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze wg stanu na 1.01.2023 r.....	52
3. Zmiany w strukturze użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim w cyklach dwuletnich od 2017 do 2023 roku.....	52
4. Przynależność łąk trwałych i pastwisk trwałych do poszczególnych klas.....	53
5. Struktura użytków rolnych (łąk) z podziałem na klasy gleboznawcze wg stanu na 1.01.2023 r.	54
6. Zmiany w strukturze użytków rolnych (łąk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim w cyklach dwuletnich od 2017 do 2023 roku.....	54
7. Struktura użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze wg stanu na 1.01.2023 r.	55
8. Zmiany w strukturze użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim w cyklach dwuletnich od 2017 do 2023 roku.....	55
V. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	56

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest zaprezentowanie struktury własności i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim. Opracowanie powstało w związku z realizacją przez Marszałka Województwa zadań na podstawie art. 7c ustawy z 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2021 r. poz. 1990 ze zm.) obejmującego:

- analizę zmian w strukturze agrarnej oraz programowanie i koordynację prac urządzeniowo-rolnych;
- monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów oraz ich bonitacji.

Analizy przeprowadzono w oparciu o wojewódzkie zestawienia zbiorcze danych objętych ewidencją gruntów i budynków sporządzane na dzień 1 stycznia każdego roku na podstawie wykazów gruntów, wykazów budynków i wykazów lokali. Zbiorcze zestawienia gruntów oprócz pól powierzchni wynikających z ewidencji gruntów (powierzchnie ewidencyjne) zawierają pola powierzchni jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (powierzchnie geodezyjne). Powierzchnie ewidencyjne użytków gruntowych w zestawieniach zbiorczych gruntów wyrównuje się na zasadach proporcjonalności do powierzchni geodezyjnych. Ze względu na niezmienność powierzchni geodezyjnych przyjęto je do przeprowadzenia analiz w niniejszym opracowaniu.

Analizie poddano dane ewidencyjne według stanu na 1 stycznia 2023 r. oraz dla zbadania zmian zachodzących we władaniu gruntami i sposobie użytkowania gruntów na przestrzeni lat, wykorzystano wyniki zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków według stanu na 1 stycznia 2015-2023 r.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje problematykę gospodarowania przestrzenią począwszy od zmian w strukturze własności po sposoby użytkowania gruntów.

Ponadto w cyklach dwuletnich do zbiorczych zestawień gruntów, dołączane są wykazy użytków rolnych oraz lasów zawierające pola powierzchni tych użytków gruntowych z podziałem na klasy gleboznawcze oraz grupy i podgrupy rejestrowe. Do analiz wzięto pod uwagę dane ewidencyjne według stanu na 1 stycznia 2017 r., 1 stycznia 2019 r., 1 stycznia 2021 r. oraz 1 stycznia 2023 r., celem szerszego spojrzenia na zmieniającą się sytuację użytków rolnych w podziale na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim.

Celem opracowania jest stan władania i użytkowania gruntami na 1 stycznia 2023 r. oraz przedstawienie analiz, które mogą posłużyć do zdiagnozowania kierunków i zmian w strukturze agrarnej jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich 9 lat na terenie województwa wielkopolskiego.

PODSTAWOWE POJĘCIA

Zdefiniowane podstawowe pojęcia występujące w niniejszym opracowaniu.

Ewidencja gruntów i budynków - system informacyjny zapewniający gromadzenie, aktualizację oraz udostępnianie, w sposób jednolity dla kraju, informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych podmiotach władających lub gospodarujących tymi gruntami, budynkami lub lokalami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Grupy rejestrowe - odpowiednio posegregowane i zebrane według określonych zasad jednostki rejestrowe gruntów, budynków i lokali. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390) ustala się 16 grup rejestrowych dla jednostek rejestrowych, na podstawie statusu podmiotów i przysługujących im wielkości udziałów.

Jednostka ewidencyjna – obszar gruntów położonych w granicach administracyjnych gminy, a w przypadku gmin miejsko-wiejskich tworzy się dwie jednostki ewidencyjne - jedną dla obszaru miasta i drugą dla części wiejskiej gminy. W miastach, w których są wyodrębnione dzielnice lub delegatury, jednostką ewidencyjną może być obszar dzielnicy lub delegatury. Jednostkę ewidencyjną określa nazwa własna oraz identyfikator wynikający z podziału administracyjnego kraju oraz dzieli się ją na obręby ewidencyjne.

Obręb ewidencyjny – w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390) jest to jednostka powierzchniowa podziału kraju wyodrębniona dla celów ewidencji gruntów i budynków, stanowiąca część jednostki ewidencyjnej określona przez nazwę i numer. Na obszarach wiejskich obręb może obejmować całą wieś wraz z przyległymi do niej obiektami fizjograficznymi lub jej wydzieloną część. Na obszarach miast obręb ewidencyjny może obejmować całe miasto lub jego wydzieloną część. Teren zamknięty może stanowić odrębny obręb ewidencyjny.

Powierzchnia ewidencyjna - powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390).

Powierzchnia geodezyjna - powierzchnia jednostek podziału terytorialnego państwa według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390).

Struktura agrarna – klasyfikacja gospodarstw rolnych według określonego kryterium. Jest to procentowy udział gruntów zaklasyfikowanych do różnych grup według: własności ziemi, wielkości powierzchni gospodarstw rolnych, rozproszenia gruntów w ogólnej liczbie gospodarstw.

Struktura użytkowania gruntów - udział powierzchni poszczególnych użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gruntów na danym obszarze.

Struktura użytków rolnych - udział powierzchni poszczególnych użytków rolnych w ogólnej powierzchni tych użytków na danym obszarze.

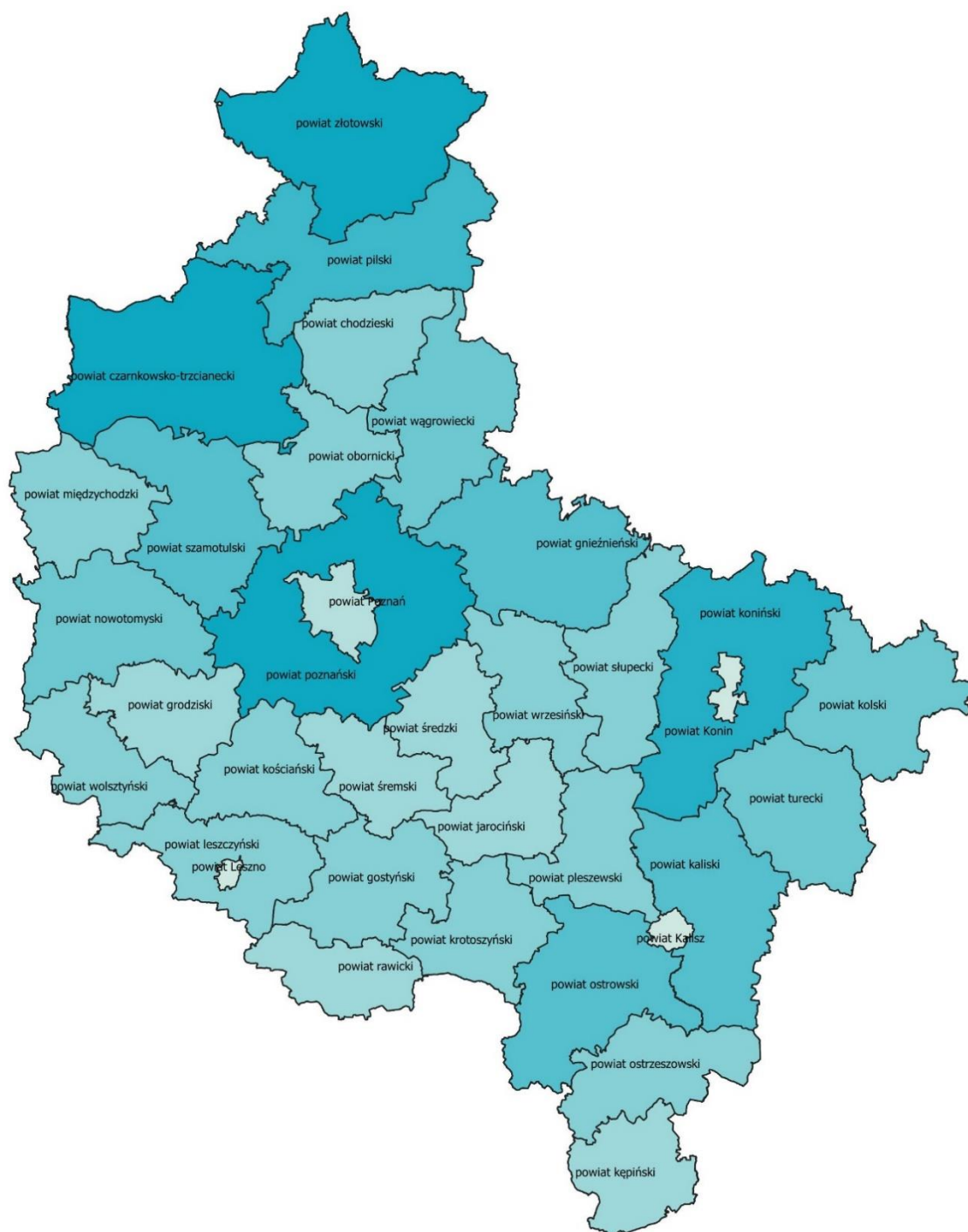
Struktura władania gruntami - udział poszczególnych form władania w ogólnej powierzchni gruntów.

Użytek gruntowy - część powierzchni ziemi użytkowana w sposób jednolity.

Użytki rolne – wszystkie tereny w obrębie gospodarstwa rolnego lub danego regionu wykorzystywane do produkcji roślinnej, ogrodniczej lub zwierzęcej.

Zbiorcze zestawienie gruntów – opracowane w ramach zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków, spis danych o ogólnej powierzchni i wartości gruntów wchodzących w skład poszczególnych grup rejestrowych z podziałem na użytki gruntowe opracowane na podstawie wykazów gruntów, wg stanu na dzień 1 stycznia każdego roku, wyodrębniając tereny miejskie i wiejskie zachowujące formę i zakres treści tych wykazów.

Mapa administracyjna województwa wielkopolskiego

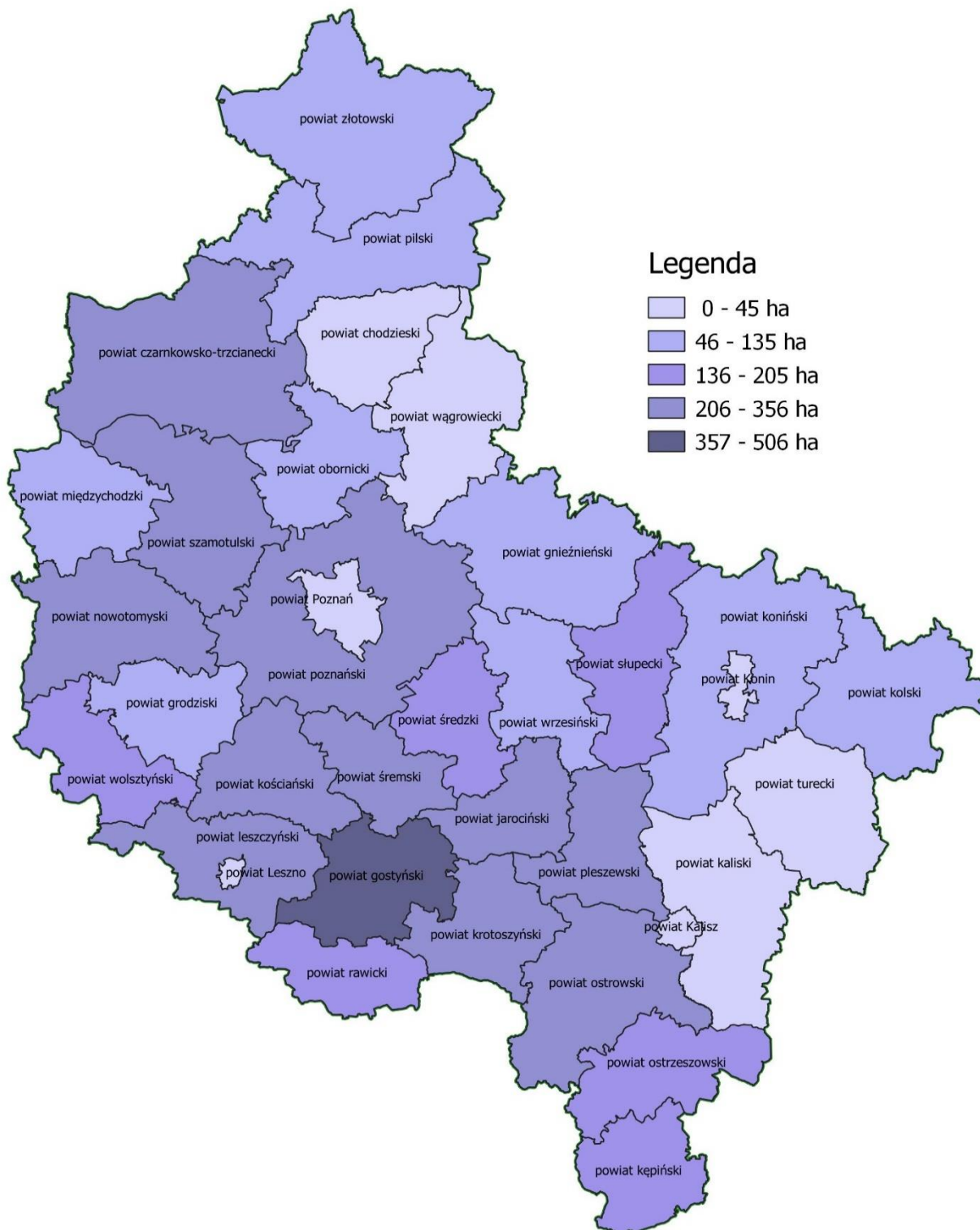
ZESTAWIENIE POWIERZCHNI POWIATÓW WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
(WG STANU NA 1 STYCZNIA 2023 r.)

Lp.	Powiat	Symbol teryt. GUS	Powierzchnia ewidencyjna (ha) ¹	Powierzchnia geodezyjna (ha) ²
1	chodzieski	3001	68 467	68 507
2	czarnkowsko-trzcianecki	3002	180 435	180 777
3	gnieźniński	3003	125 365	125 495
4	gostyński	3004	80 523	81 029
5	grodziski	3005	64 320	64 390
6	jarociński	3006	58 535	58 848
7	kaliski	3007	115 961	116 006
8	kępiński	3008	60 653	60 833
9	kolski	3009	100 971	101 069
10	koniński	3010	157 699	157 821
11	kościański	3011	71 948	72 240
12	krotoszyński	3012	71 041	71 353
13	leszczyński	3013	80 319	80 583
14	międzychodzki	3014	73 582	73 644
15	nowotomyski	3015	100 827	101 162
16	obornicki	3016	71 025	71 104
17	ostrowski	3017	115 752	116 007
18	ostrzeszowski	3018	77 076	77 281
19	pilski	3019	126 467	126 602
20	pleszewski	3020	71 027	71 321
21	poznański	3021	189 636	189 992
22	rawicki	3022	55 142	55 345
23	stąpski	3023	83 596	83 799
24	szamotulski	3024	111 654	111 928
25	średzki	3025	62 096	62 271
26	śremski	3026	57 150	57 411
27	turecki	3027	92 968	92 978
28	wągrowiecki	3028	103 932	103 967
29	wolsztyński	3029	67 769	67 964
30	wrzesiński	3030	70 242	70 347
31	złotowski	3031	165 938	166 056
ZESTAWIENIE POWIERZCHNI MIAST NA PRAWACH POWIATU (WG STANU NA 1 STYCZNIA 2023 r.)				
32	m. Kalisz	3061	6 937	6 938
33	m. Konin	3062	8 230	8 230
34	m. Leszno	3063	3 185	3 186
35	m. Poznań	3064	26 182	26 191
POWIERZCHNIA OGÓLNA			2 976 647	2 982 675

¹ powierzchnia wynikająca z ewidencji gruntów i budynków

² powierzchnia według państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju

**Różnice pomiędzy powierzchnią geodezyjną a powierzchnią ewidencyjną
w powiatach wg stanu na 1 stycznia 2023 r.**

PODZIAŁ NA GRUPY REJESTROWE

Przyjęty podział na grupy rejestrowe został wprowadzony do ewidencji gruntów i budynków zapisami rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390 ze zm.)

Podział grup rejestrowych – właścicieli nieruchomości oraz przysługujących im wielkości udziałów albo samoistnych posiadaczy:

- 1) **grupa 1** - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 2) **grupa 2** - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 3) **grupa 3** - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne;
- 4) **grupa 4** – gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 5) **grupa 5** – gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 6) **grupa 6** - jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego;
- 7) **grupa 7** - osoby fizyczne;
- 8) **grupa 8** - spółdzielnie;
- 9) **grupa 9** - kościoły i związki wyznaniowe;
- 10) **grupa 10** - wspólnoty gruntowe;
- 11) **grupa 11** - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 12) **grupa 12** - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 13) **grupa 13** - województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 14) **grupa 14** - województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi;
- 15) **grupa 15** - spółki prawa handlowego;
- 16) **grupa 16** - inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-15.

Udział grup rejestrowych w powierzchni województwa wielkopolskiego

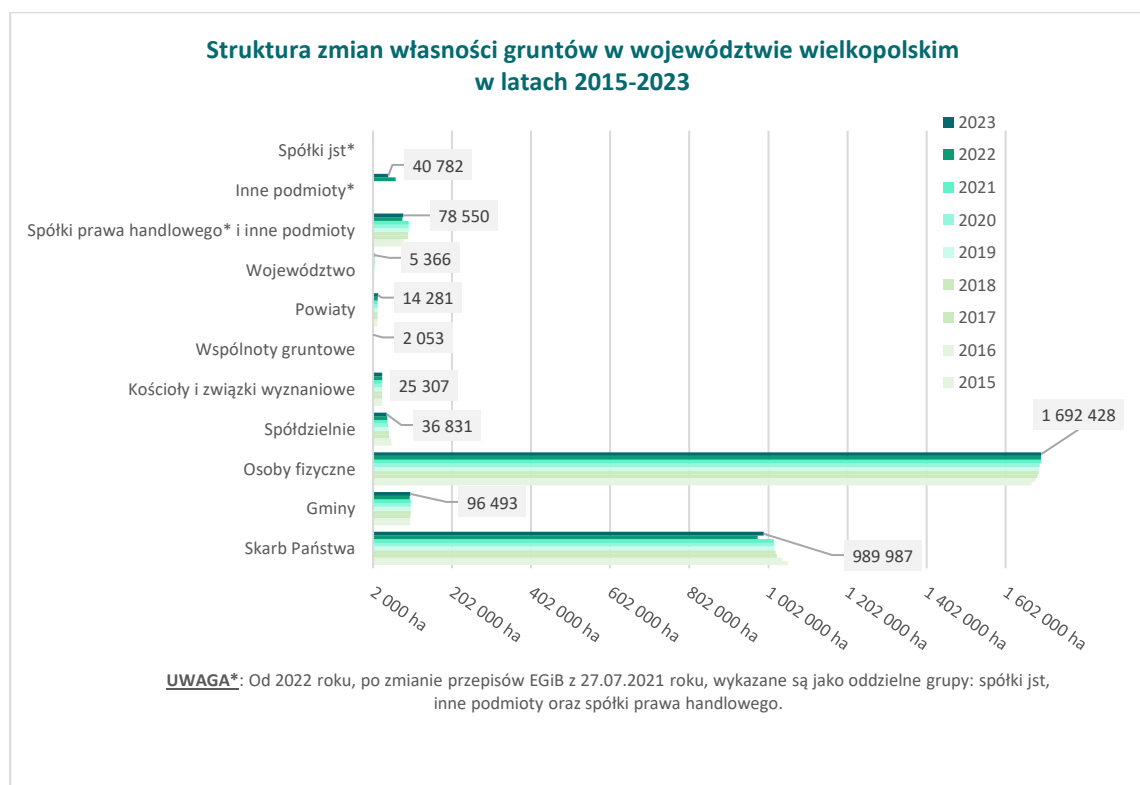
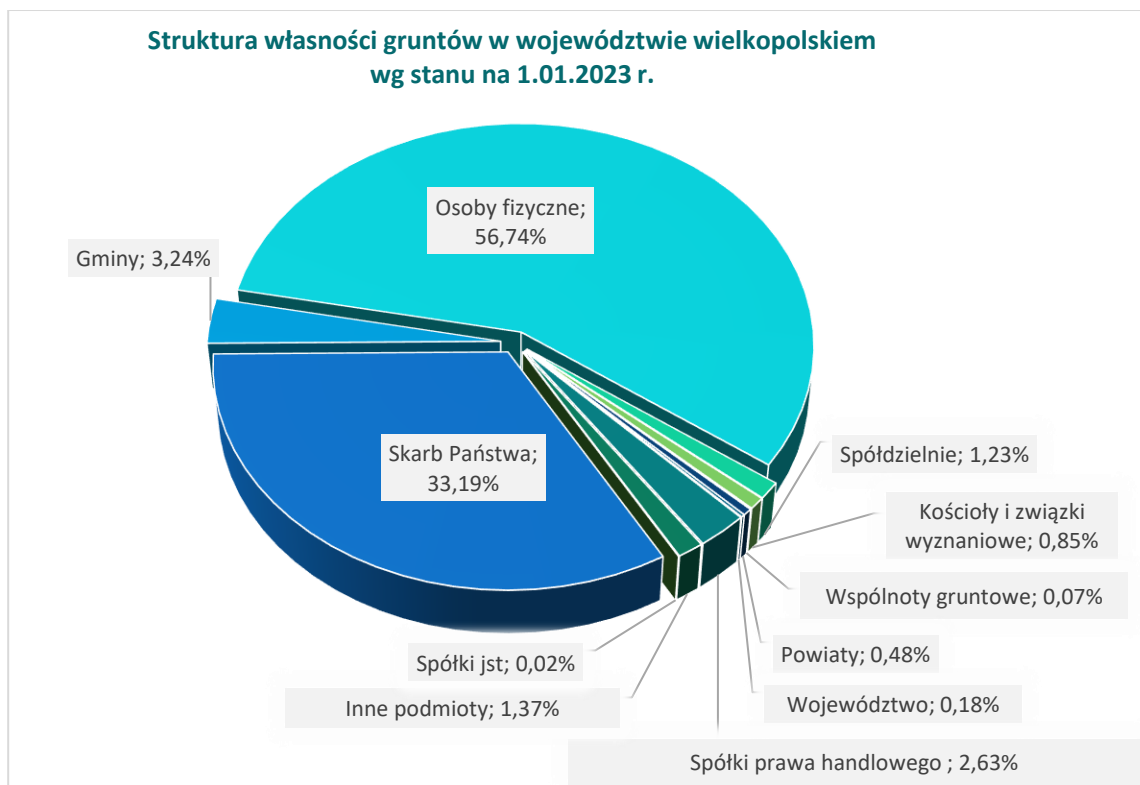
(wg stanu na 1 stycznia 2023 r.)

Nr Grupy	Nazwa Grupy rejestrowej	Powierzchnia ewidencyjna (ha) 2023 r.	Powierzchnia geodezyjna (ha) 2023 r.
Gr. 1	Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	948 205	950 124
Gr. 2	Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	33 146	33 213
Gr. 3	Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne	6 865	6 879
Gr. 4	Gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	89 839	90 021
Gr. 5	Gminy, związki międzygminne lub metropolitalne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	6 492	6 505
Gr. 6	Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego	597	598
Gr. 7	Osoby fizyczne	1 688 732	1 692 150
Gr. 8	Spółdzielnie	36 751	36 825
Gr. 9	Kościoty i związki wyznaniowe	25 253	25 304
Gr. 10	Wspólnoty gruntowe	2 050	2 054
Gr. 11	Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	14 243	14 272
Gr. 12	Powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	12	12
Gr. 13	Województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	5 261	5 272
Gr. 14	Województwa, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	95	95
Gr. 15	Spółki prawa handlowego	78 403	78 562
Gr. 16	Inne podmioty ewidencyjne niewymienione w pkt 1-15	40 706	40 788

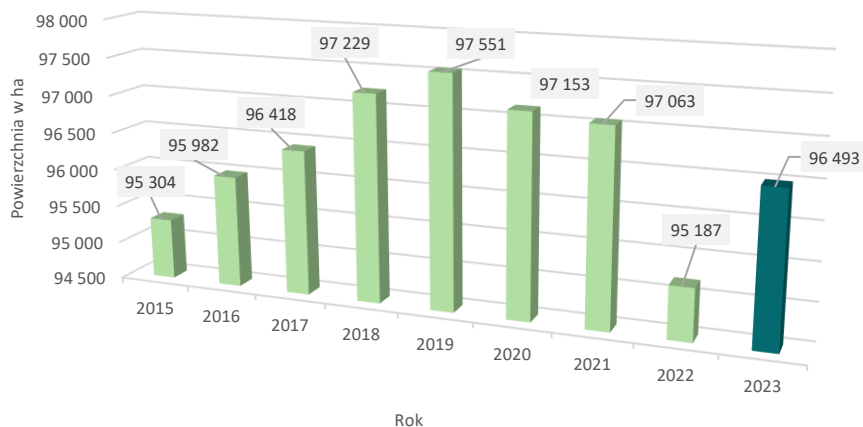
W celu większej przejrzystości, na potrzeby niniejszego opracowania, przedstawione wyżej 16 grup rejestrowych zgeneralizowano do 11 grup podmiotów ewidencyjnych:

- 1) **Skarb Państwa** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 1, 2, 3 – tj. gruntów, których właścicielem jest Skarb Państwa, niezależnie od sposobu ich władania;
- 2) **Gminy** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 4, 5 - gruntów których właścicielem są gminy, niezależnie od sposobu ich władania;
- 3) **Jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 6, zwane dalej **spółki jst**;
- 4) **Osoby fizyczne** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 7;
- 5) **Spółdzielnie** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 8;
- 6) **Kościoły i związki wyznaniowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 9;
- 7) **Wspólnoty gruntowe** - odpowiadające grupie rejestrowej nr 10;
- 8) **Powiaty** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 11, 12 - gruntów których właścicielem są powiaty, niezależnie od sposobu ich władania;
- 9) **Województwo** - powstała z sumowania gruntów grup rejestrowych nr: 13, 14 - gruntów których właścicielem jest województwo, niezależnie od sposobu władania;
- 10) **Spółki prawa handlowego**;
- 11) **Inne podmioty ewidencyjne niewymienione w grupach rejestrowych 1-15** – odpowiadające grupie rejestrowej nr 16.

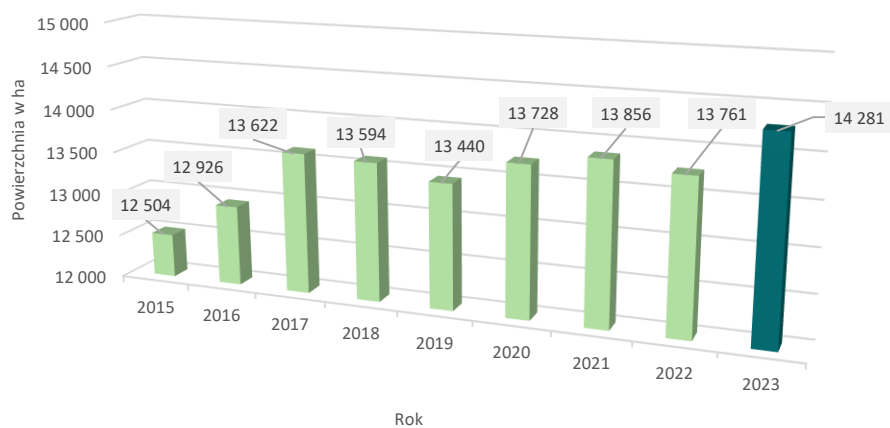
II.1 Struktura zmian własności gruntów ogółem dla poszczególnych grup

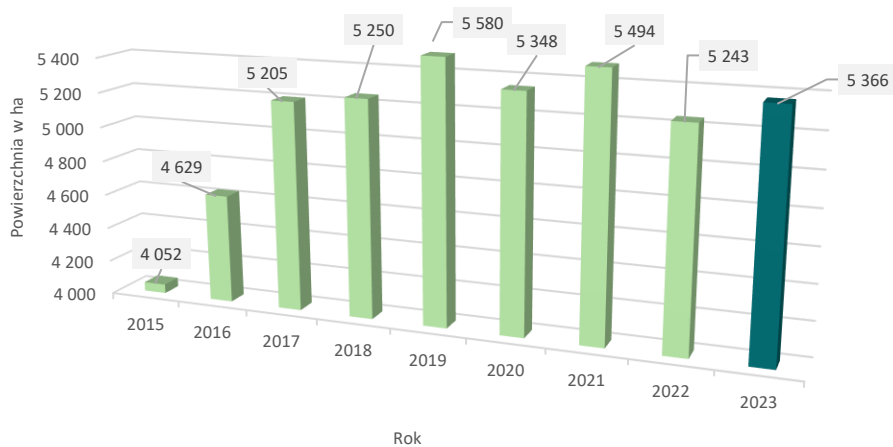
Struktura zmian własności gruntów gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

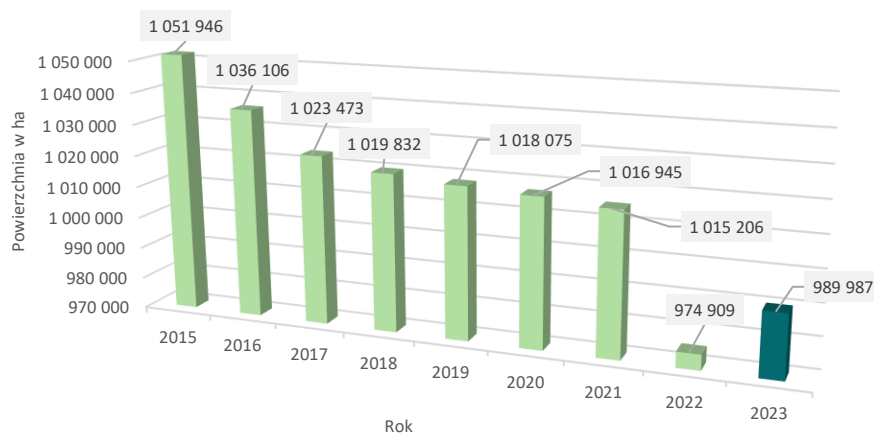
Struktura zmian własności gruntów powiatów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

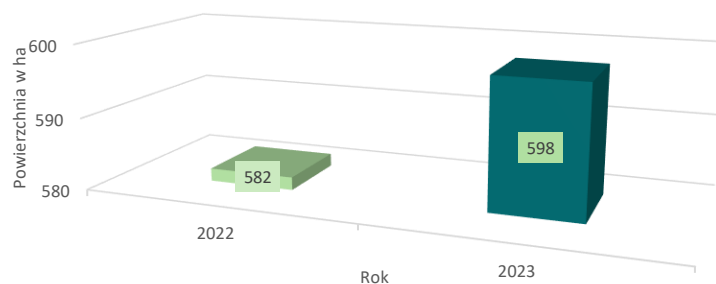
Struktura zmian własności gruntów województwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

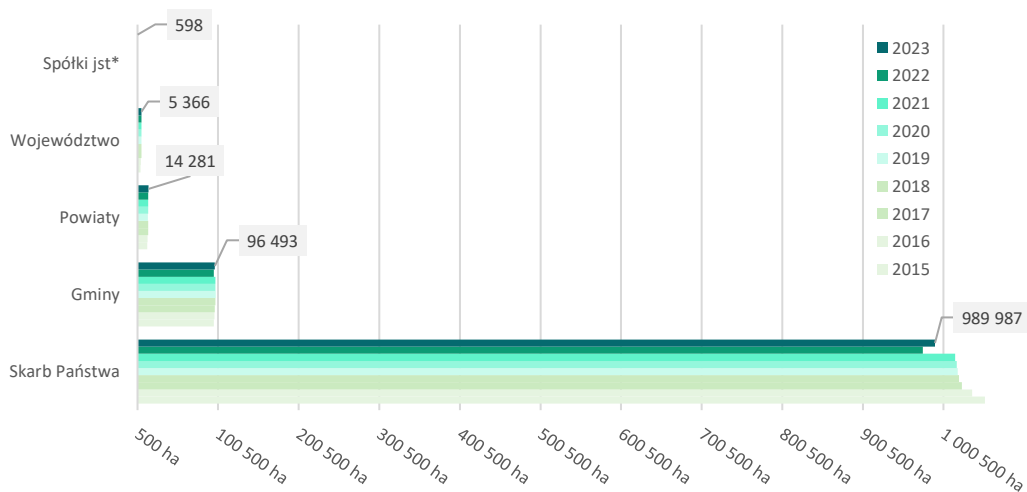
Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

Struktura zmian własności gruntów spółek jednostek samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w latach 2022-2023

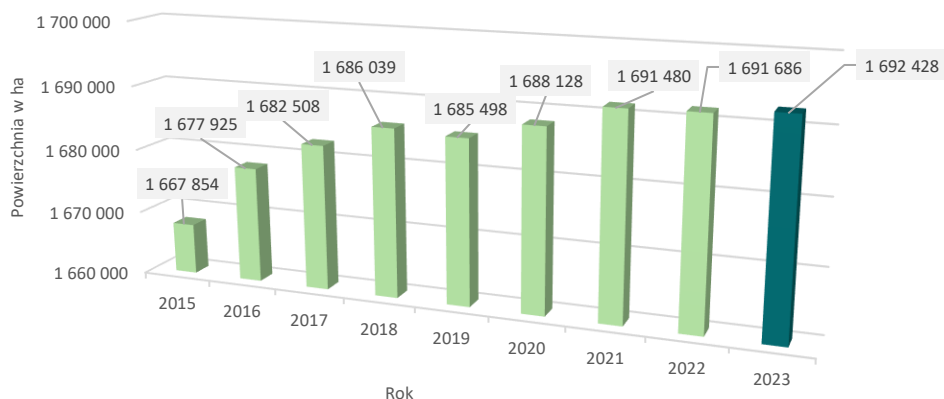

Struktura zmian własności gruntów jednostek samorządu terytorialnego oraz Skarbu Państwa w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023 (sektor publiczny)

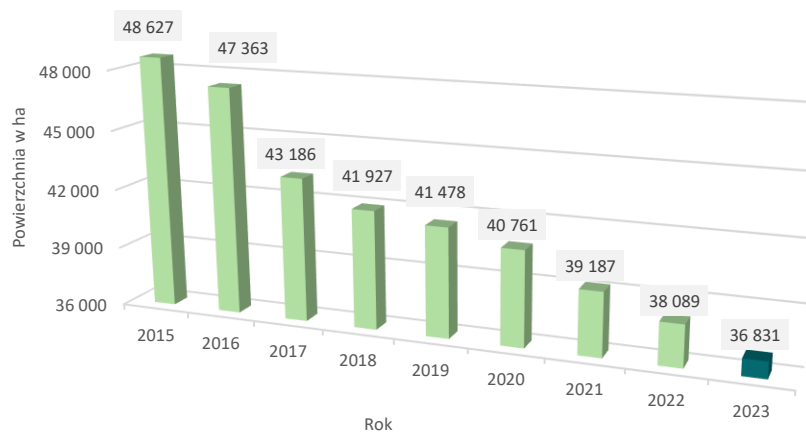

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, wykazane są jako oddzielne grupy: spółki jst, inne podmioty oraz spółki prawa handlowego.

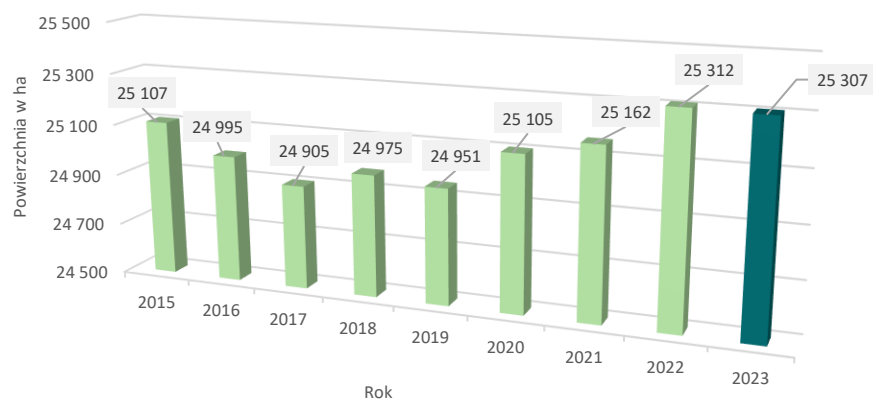
Struktura zmian własności gruntów osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

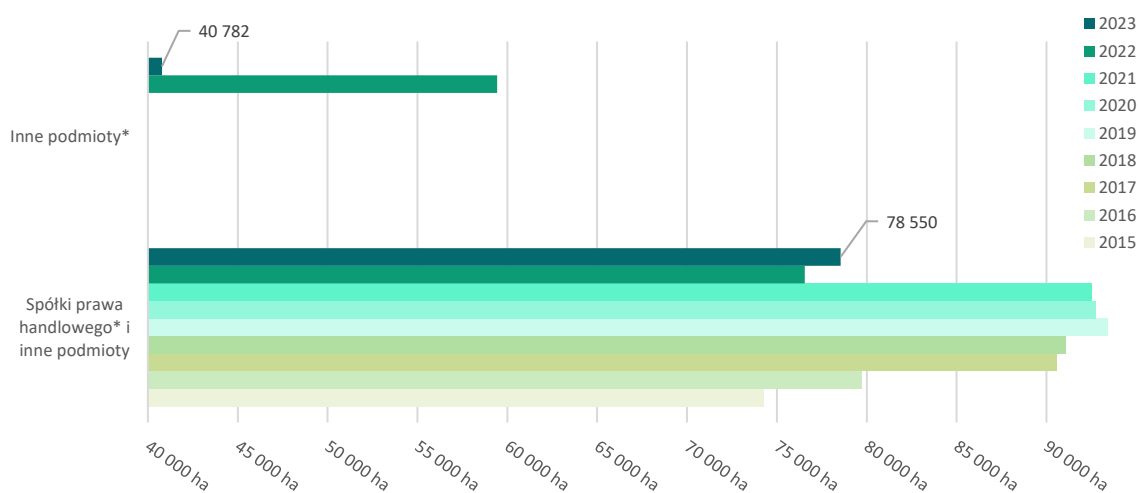
Struktura zmian własności gruntów spółdzielni w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

Struktura zmian własności gruntów kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

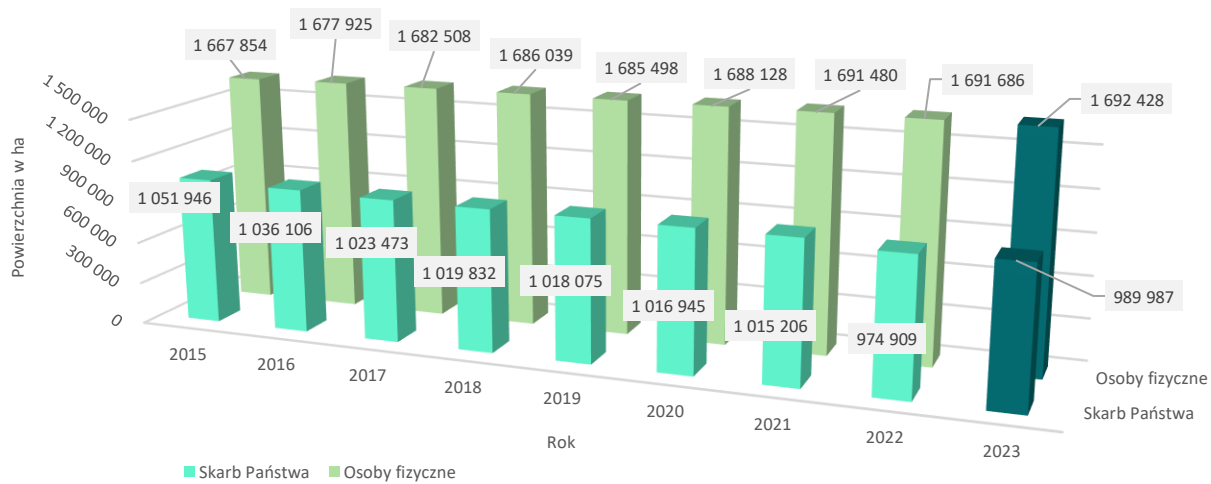

Struktura zmian własności gruntów spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

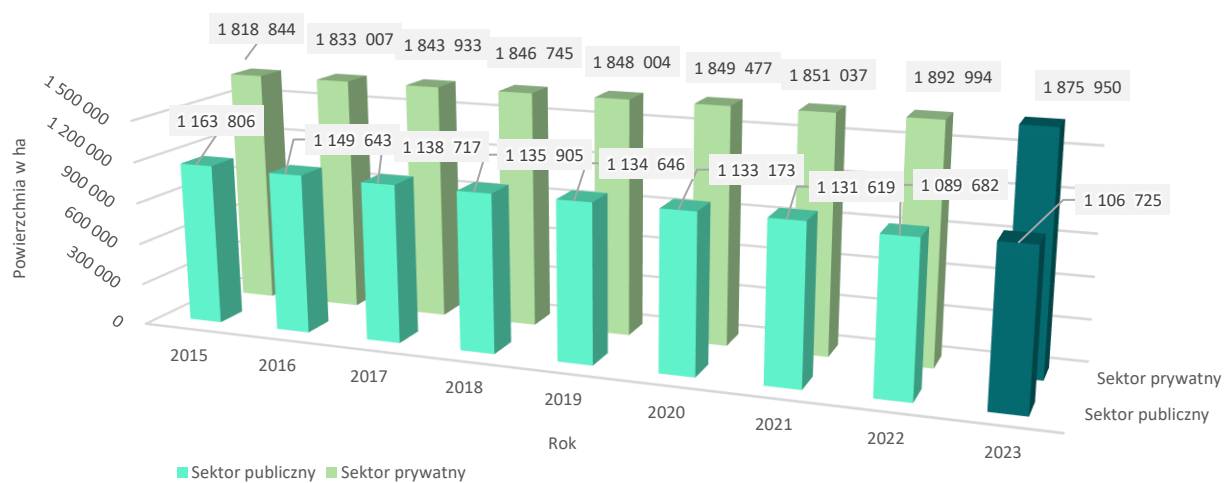

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGIB z 27.07.2021 roku, wykazane są jako oddzielne grupy: spółki jst, inne podmioty oraz spółki prawa handlowego. Zatem na wykresie inne podmioty są wykazane jako oddzielna grupa od 2022 roku.

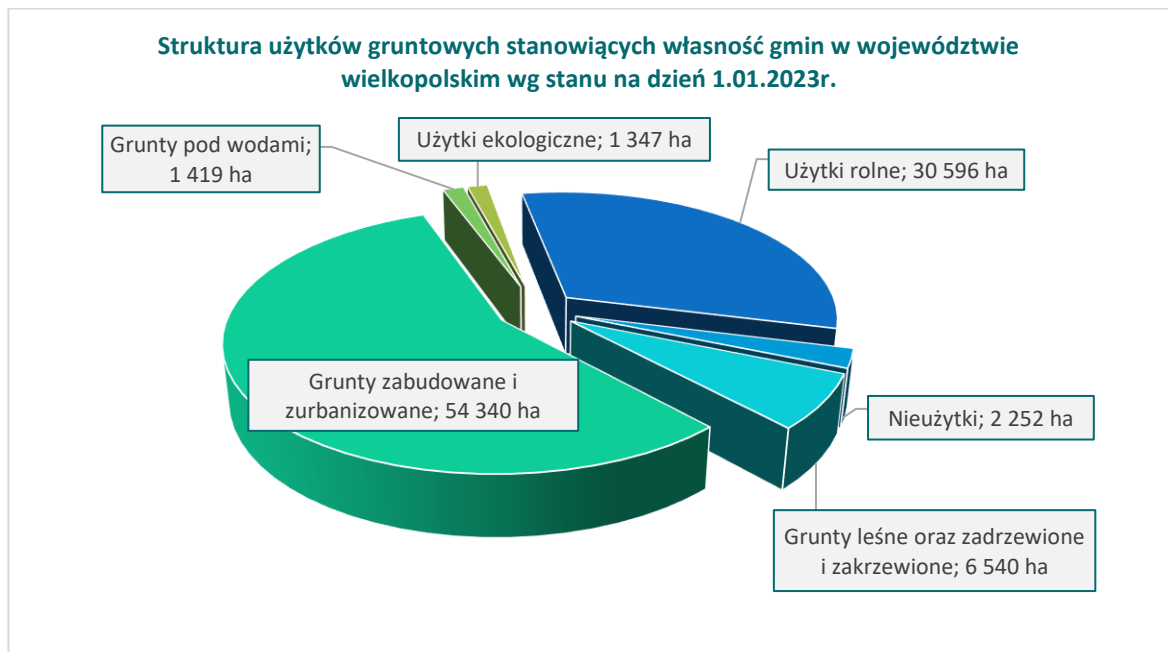
Struktura zmian własności gruntów Skarbu Państwa i osób fizycznych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

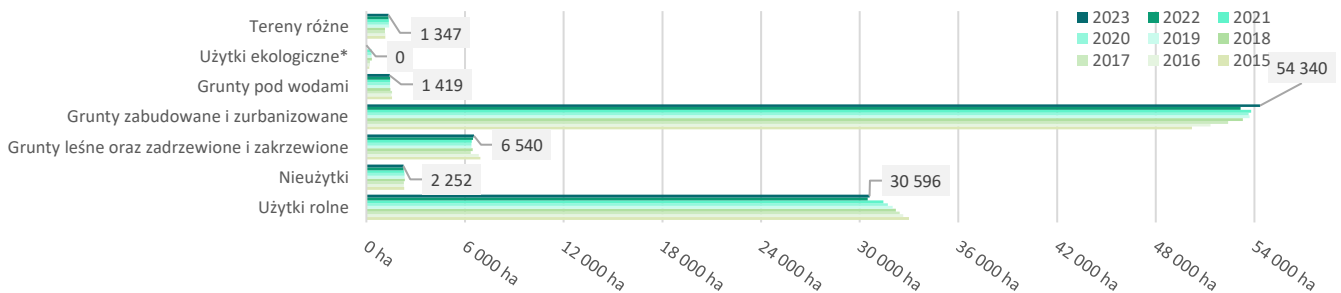
**Struktura zmian własności gruntów sektora publicznego oraz sektora prywatnego
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023**

II.2 Struktura zmian własności użytków gruntowych dla poszczególnych grup

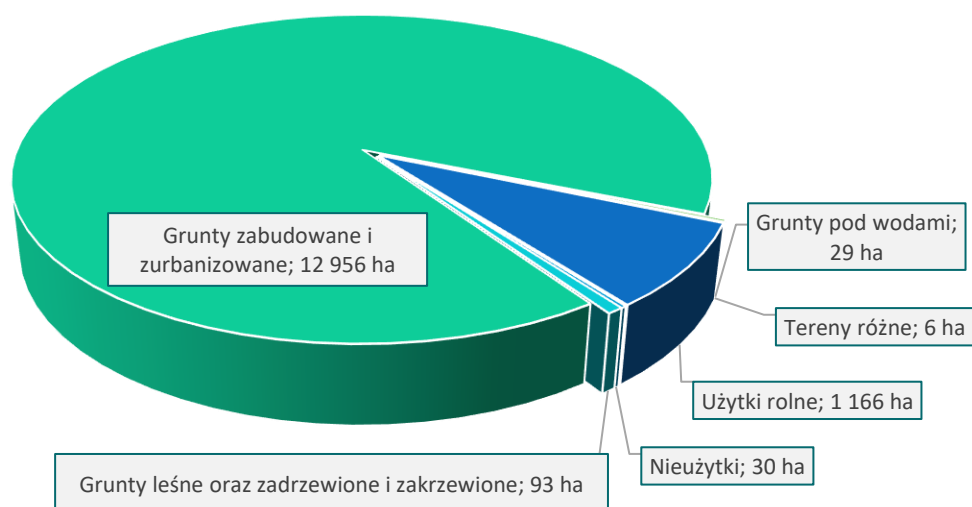
Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność gmin w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

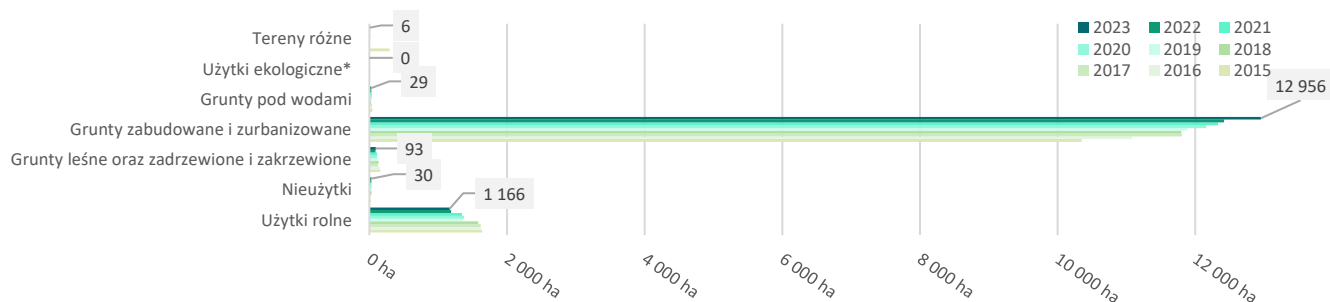
	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	30 596	2 252	6 540	54 340	1 419	0	1 347
2022	30 475	2 262	6 484	53 159	1 452	0	1 355
2021	31 435	2 305	6 403	53 809	1 447	306	1 356
2020	31 704	2 314	6 386	53 637	1 443	306	1 362
2019	31 993	2 328	6 396	53 707	1 435	307	1 385
2018	32 193	2 340	6 475	53 292	1 455	341	1 133
2017	32 439	2 289	6 355	52 409	1 566	220	1 140
2016	32 635	2 274	6 834	51 333	1 527	218	1 161
2015	32 994	2 298	6 926	50 198	1 554	181	1 153

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne.

**Struktura użytków gruntowych stanowiących własność powiatów
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.**

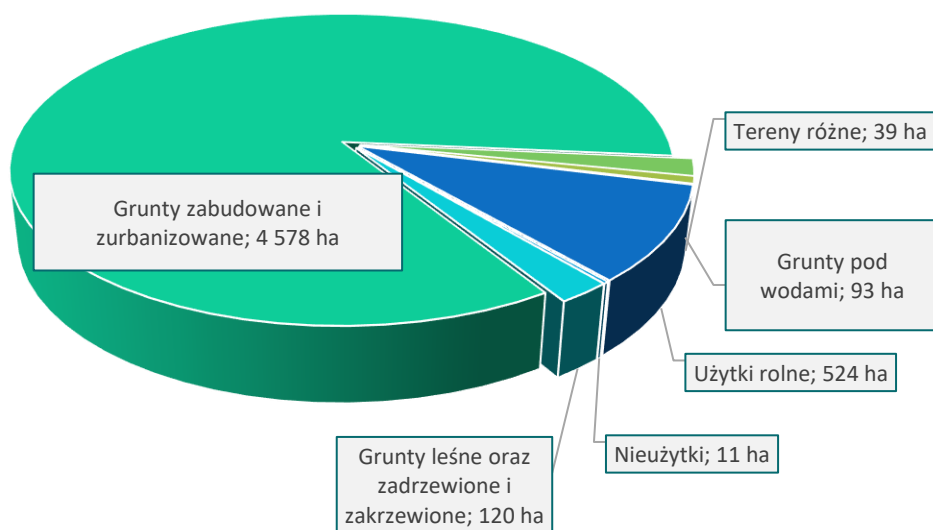
**Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność powiatów
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023**

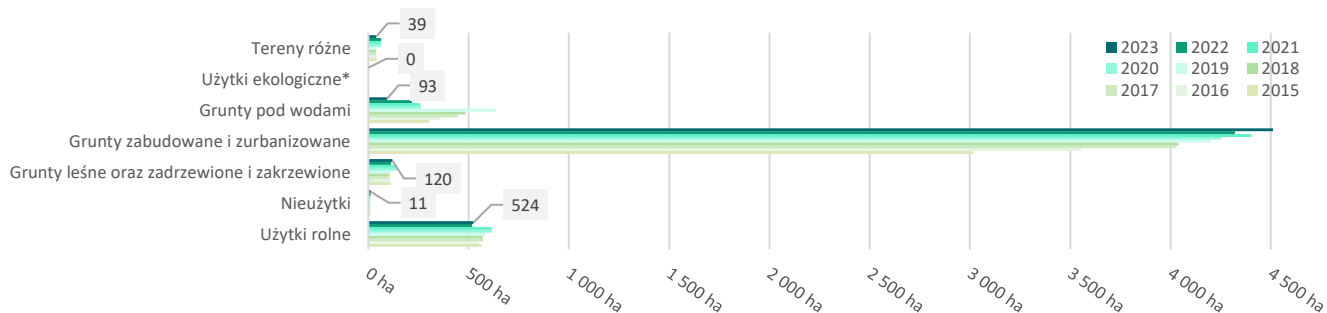
	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	1 166	30	93	12 956	29	0	6
2022	1 188	28	88	12 418	30	0	9
2021	1 344	30	111	12 330	31	0	10
2020	1 377	33	110	12 157	37	0	14
2019	1 353	33	125	11 885	38	0	6
2018	1 583	33	135	11 798	25	14	6
2017	1 620	25	127	11 805	39	0	6
2016	1 620	20	156	11 081	42	0	7
2015	1 638	21	159	10 350	43	0	292

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne.

**Struktura użytków gruntowych stanowiących własność województwa
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.**

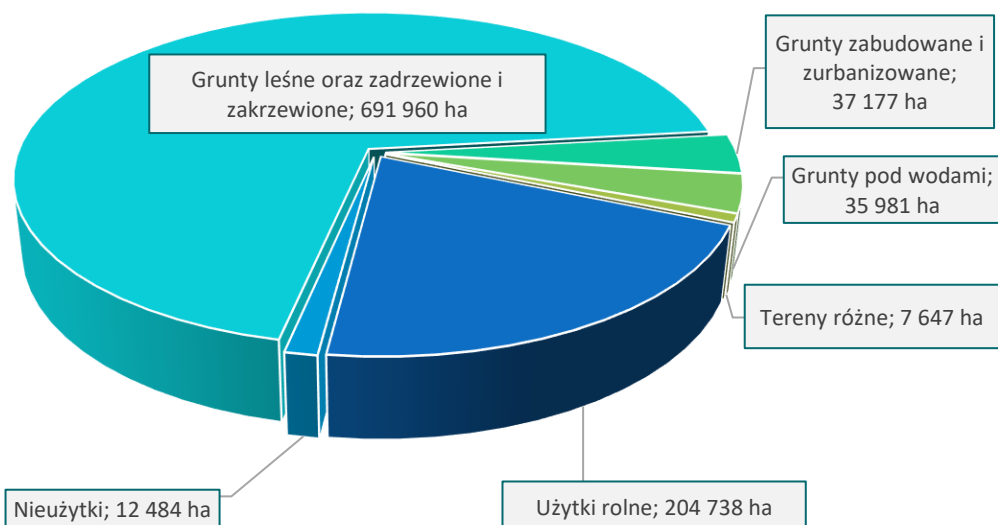
**Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność województwa
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023**

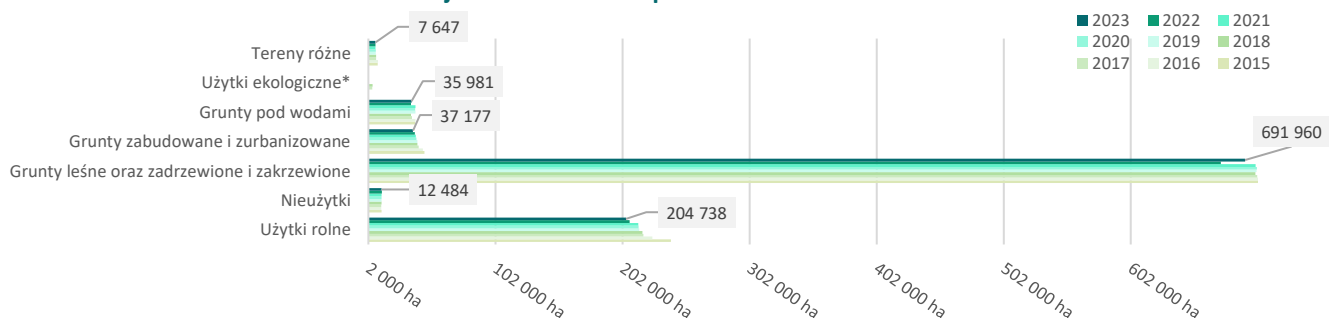
	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	524	11	120	4 578	93	0	39
2022	517	11	113	4 321	217	0	64
2021	615	10	142	4 405	258	0	63
2020	615	10	143	4 253	262	0	64
2019	579	11	112	4 203	637	0	38
2018	570	10	106	4 040	485	0	38
2017	571	10	106	4 029	449	0	40
2016	551	12	111	3 554	360	0	40
2015	563	12	112	3 015	304	4	41

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne.

**Struktura użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.**

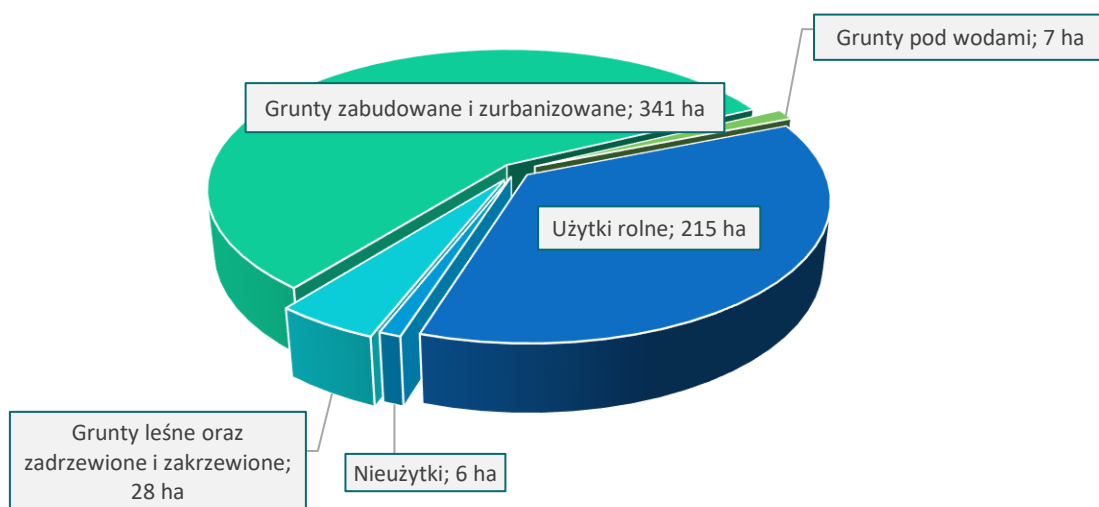
**Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023**

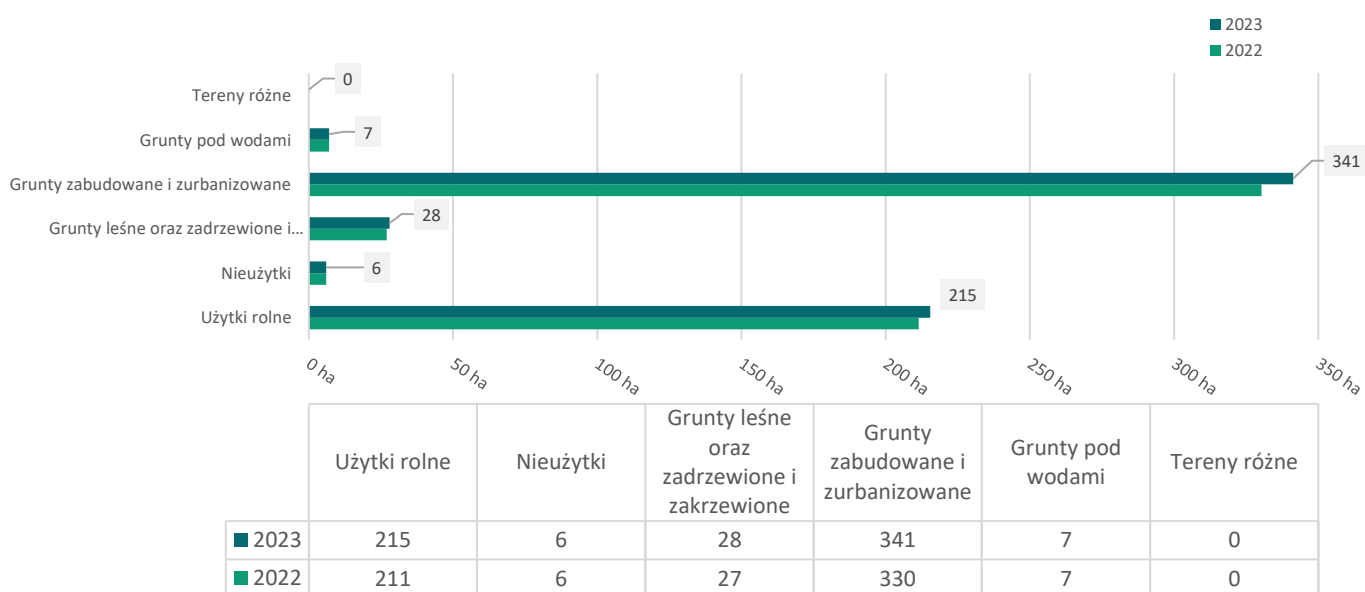
	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	204 738	12 484	691 960	37 177	35 981	0	7 647
2022	207 658	12 557	672 824	38 575	35 632	0	7 662
2021	214 530	12 255	700 272	39 303	38 998	2 151	7 697
2020	214 561	12 352	701 295	39 945	38 932	2 142	7 717
2019	215 269	12 407	701 014	40 496	38 992	2 135	7 760
2018	217 587	12 479	700 108	40 638	35 626	5 313	8 082
2017	218 558	12 140	701 525	41 609	36 335	5 116	8 189
2016	225 598	12 064	702 708	44 872	39 133	2 169	9 562
2015	240 127	12 268	703 679	46 111	38 725	1 740	9 296

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane sa użytki ekologiczne.

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim

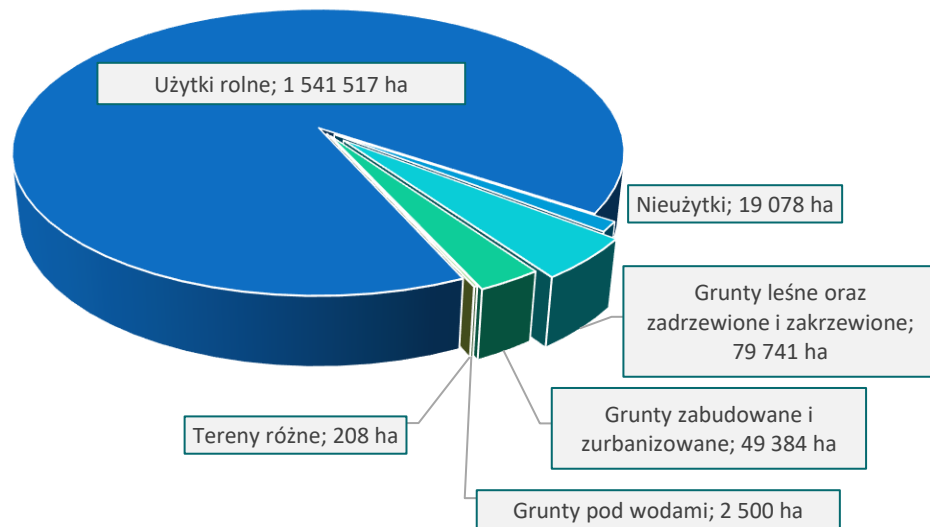

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego w województwie wielkopolskim w latach 2022-2023

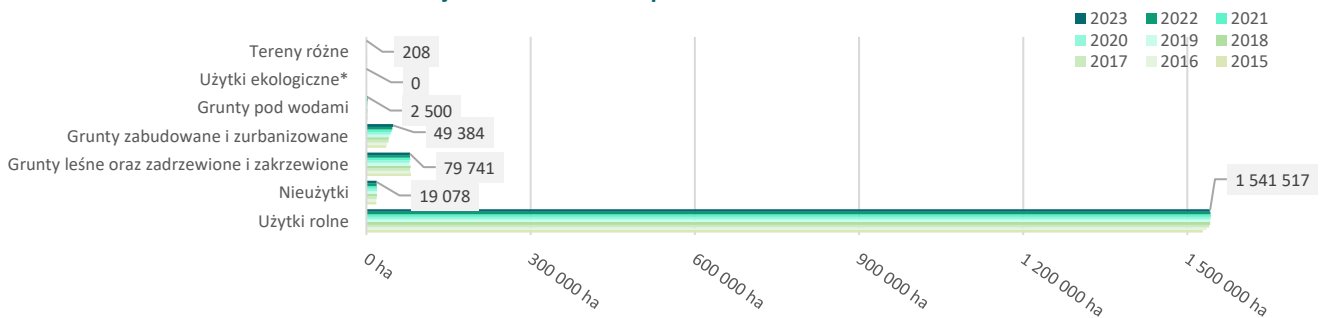

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGIB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne.

**Struktura użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.**

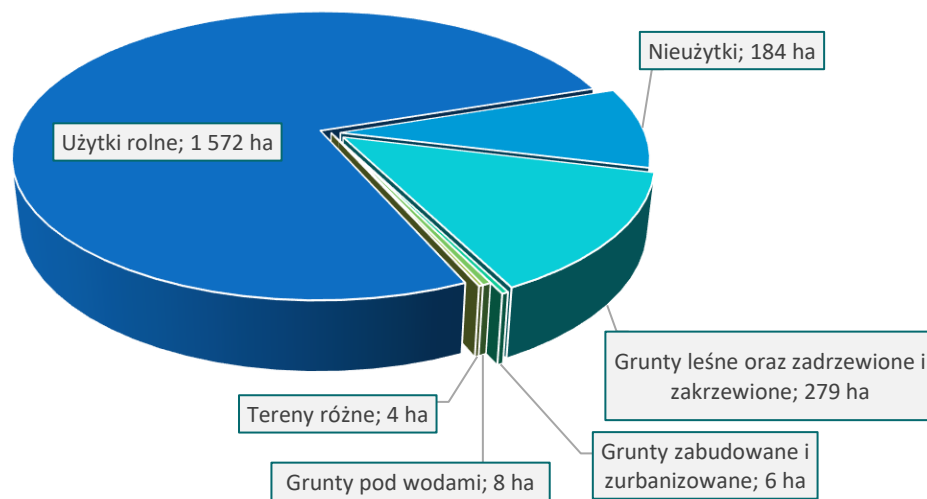
**Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność osób fizycznych
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023**

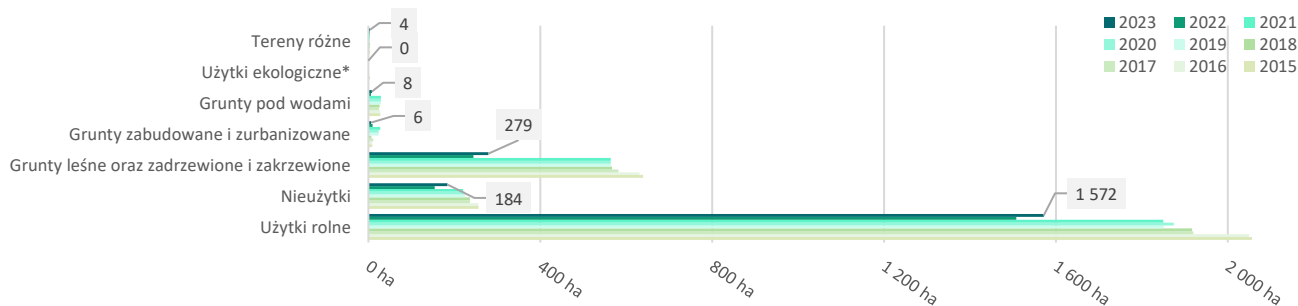
	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	1 541 517	19 078	79 741	49 384	2 500	0	208
2022	1 542 312	19 065	79 854	47 755	2 490	0	209
2021	1 542 938	19 115	80 151	46 084	2 399	585	208
2020	1 542 374	19 132	79 061	44 392	2 373	586	209
2019	1 542 124	19 094	78 928	42 243	2 309	587	213
2018	1 542 052	19 127	80 931	40 784	2 239	678	227
2017	1 540 214	18 867	79 438	40 495	2 555	712	228
2016	1 535 670	18 510	81 510	37 568	2 290	584	1 794
2015	1 528 580	18 477	81 205	36 398	2 246	571	377

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane sa użytki ekologiczne.

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.

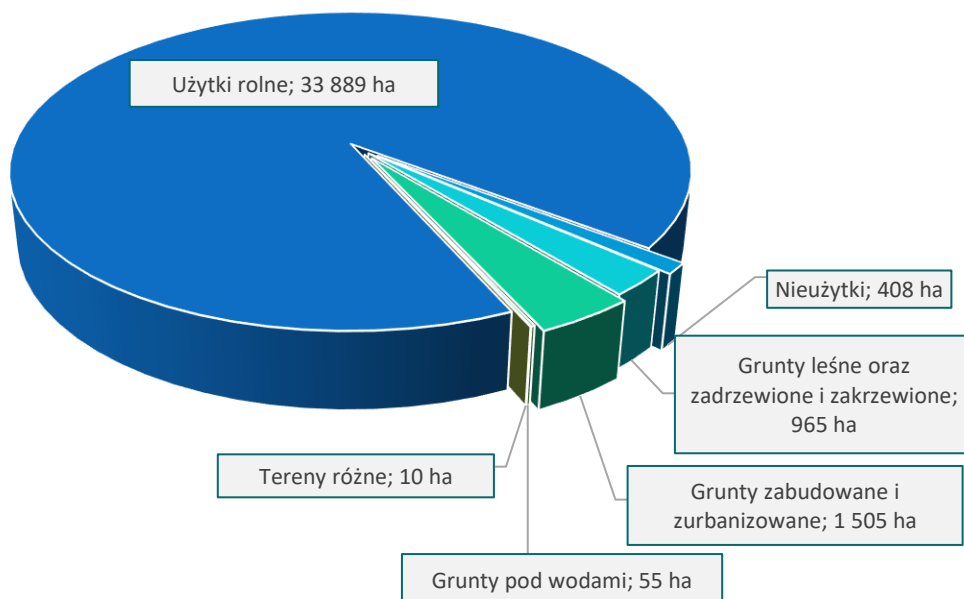
Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność wspólnot gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

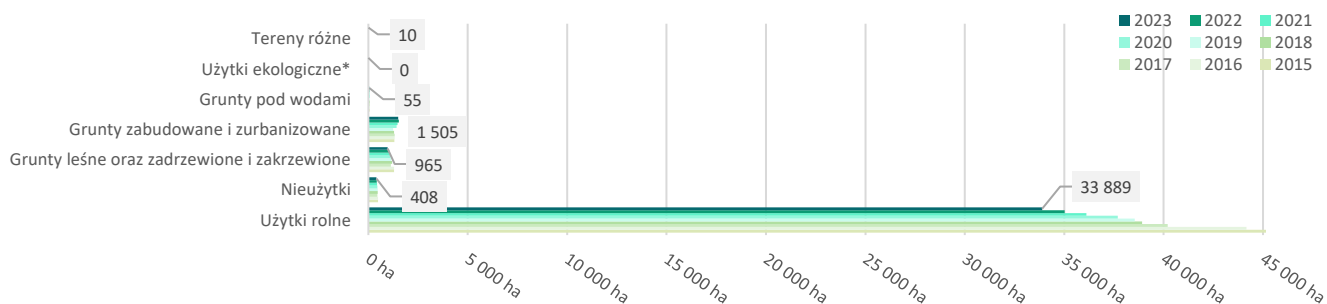
	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	1 572	184	279	6	8	0	4
2022	1 508	154	244	10	6	0	3
2021	1 850	220	564	28	29	1	4
2020	1 874	224	564	24	29	1	4
2019	1 851	224	565	24	29	1	4
2018	1 917	236	567	7	26	1	4
2017	1 919	236	582	11	25	4	4
2016	2 050	255	631	9	28	1	4
2015	2 056	256	639	9	28	1	4

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane sa użytki ekologiczne.

**Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni
w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.**

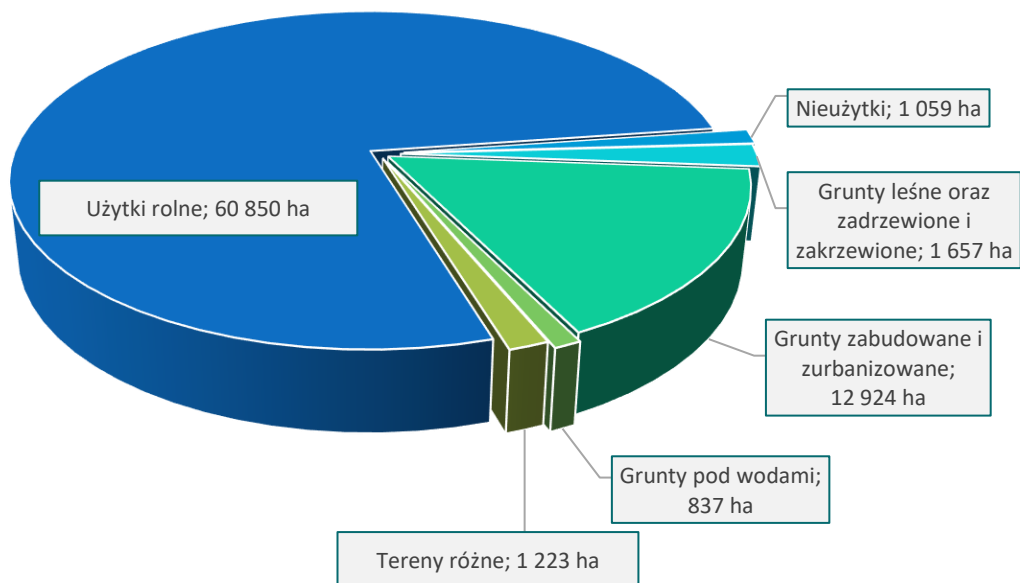
**Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółdzielni
w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023**

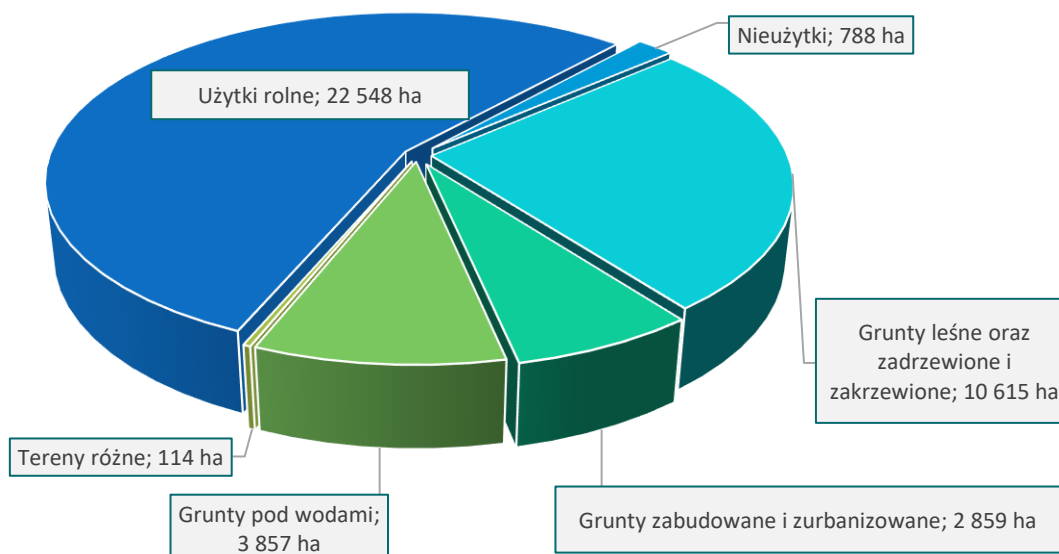
	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	33 889	408	965	1 505	55	0	10
2022	35 022	415	1 055	1 533	55	0	10
2021	36 121	438	1 081	1 475	58	0	15
2020	37 692	455	1 119	1 421	59	0	15
2019	38 547	472	1 139	1 249	58	0	15
2018	38 912	464	1 191	1 286	59	0	15
2017	40 203	456	1 126	1 317	70	0	15
2016	44 172	481	1 290	1 330	71	0	20
2015	45 449	488	1 285	1 312	74	0	19

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane sa użytki ekologiczne.

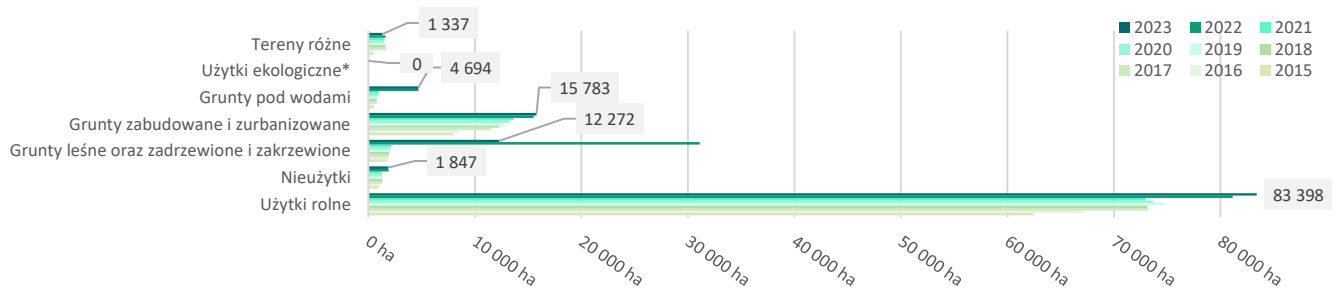
Struktura użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność innych podmiotów w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.

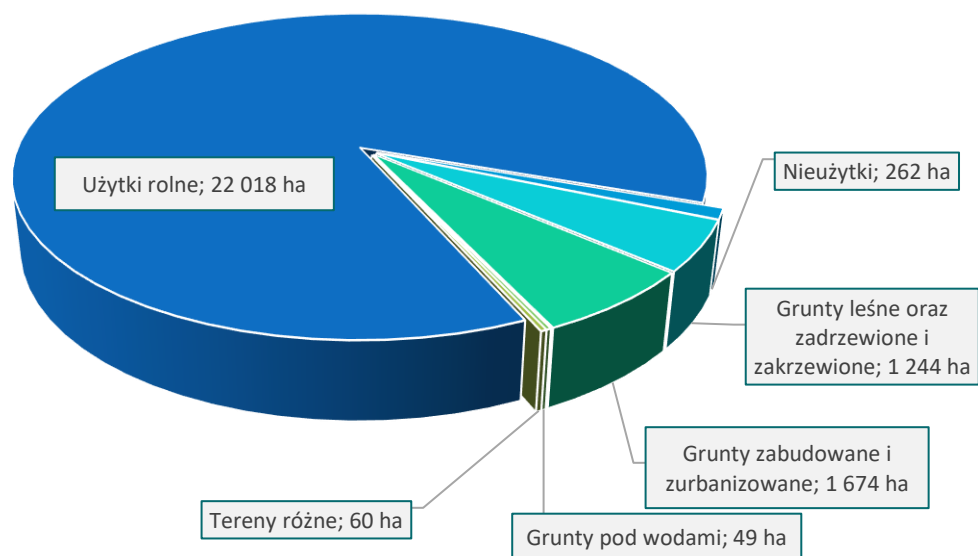
Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność spółek prawa handlowego i innych podmiotów w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

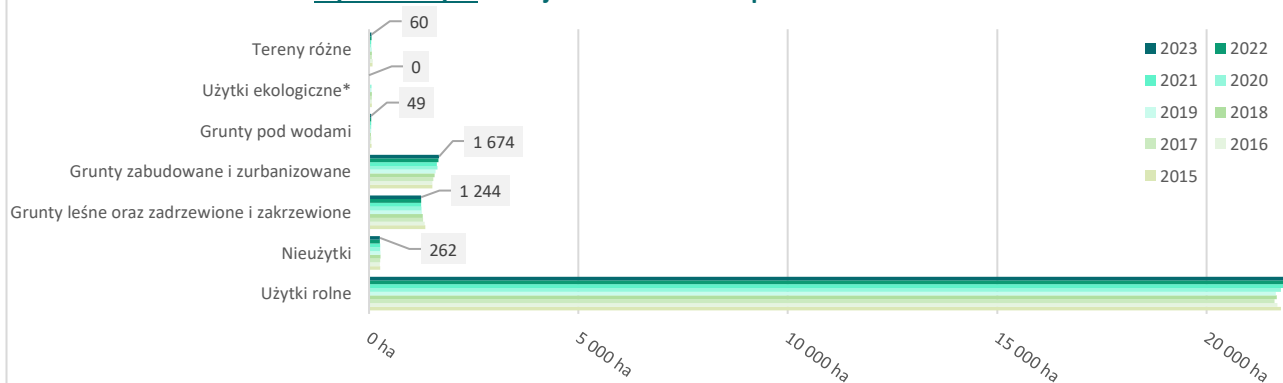
	Użytki rolne	Nieużytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	83 398	1 847	12 272	15 783	4 694	0	1 337
2022	81 142	1 895	31 112	15 507	4 697	0	1 629
2021	72 985	1 284	2 130	13 657	957	6	1 494
2020	73 713	1 275	2 065	13 231	965	6	1 509
2019	74 827	1 303	2 041	12 728	863	6	1 610
2018	73 147	1 298	1 915	12 270	789	18	1 609
2017	73 255	1 303	1 935	11 544	827	7	1 681
2016	67 304	1 032	1 859	8 508	508	2	531
2015	62 496	991	1 791	7 934	517	2	530

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne. Ponadto zostały wydzielone oddzielne grupy rejestrowe dla innych podmiotów oraz spółek prawa handlowego. W tabeli rok 2022 i 2023 ujęto łącznie.

Struktura użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.

Struktura zmian użytków gruntowych stanowiących własność kościołów i związków wyznaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

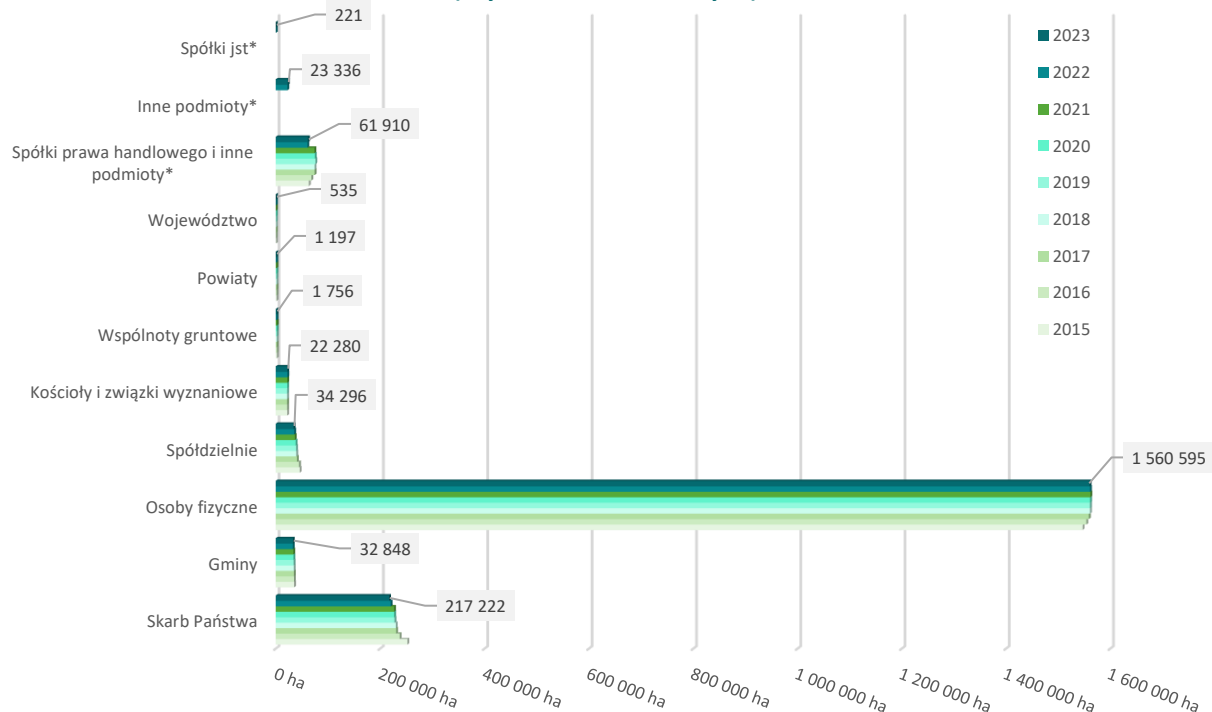

	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	22 018	262	1 244	1 674	49	0	60
2022	22 037	261	1 247	1 656	49	0	60
2021	21 927	268	1 242	1 617	50	2	56
2020	21 779	268	1 255	1 634	50	63	55
2019	21 652	272	1 258	1 592	50	63	65
2018	21 673	271	1 286	1 563	45	70	66
2017	21 626	267	1 291	1 534	51	64	71
2016	21 692	256	1 327	1 511	54	67	88
2015	21 772	265	1 341	1 515	63	67	84

UWAGA*: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane sa użytki ekologiczne.

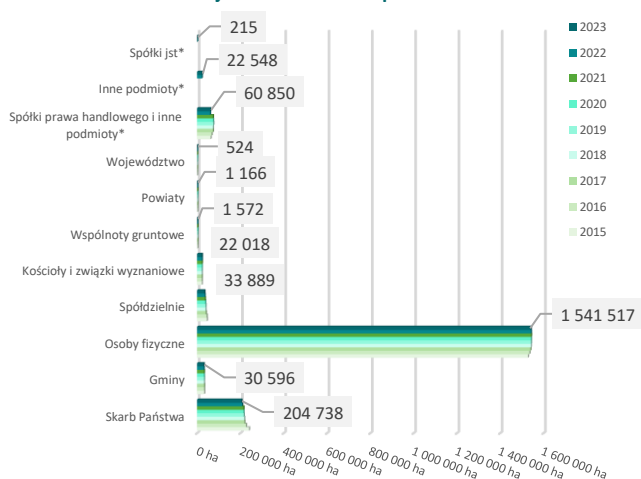
II.3 Struktura zmian własności poszczególnych użytków gruntowych dla wszystkich grup

Struktura zmian własności gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023 (użytki rolne oraz nieużytki)

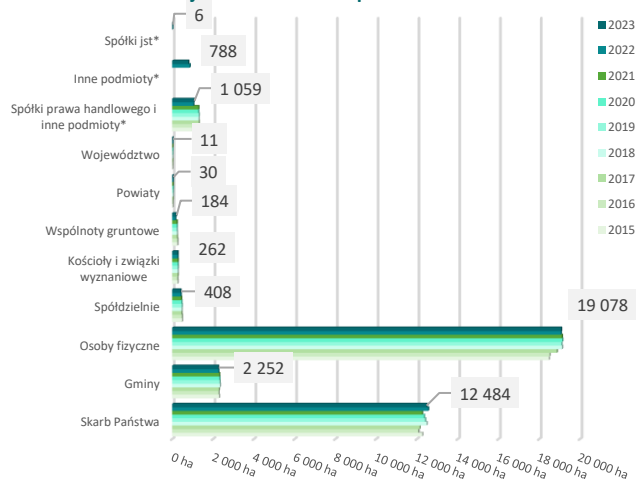
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności użytków rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

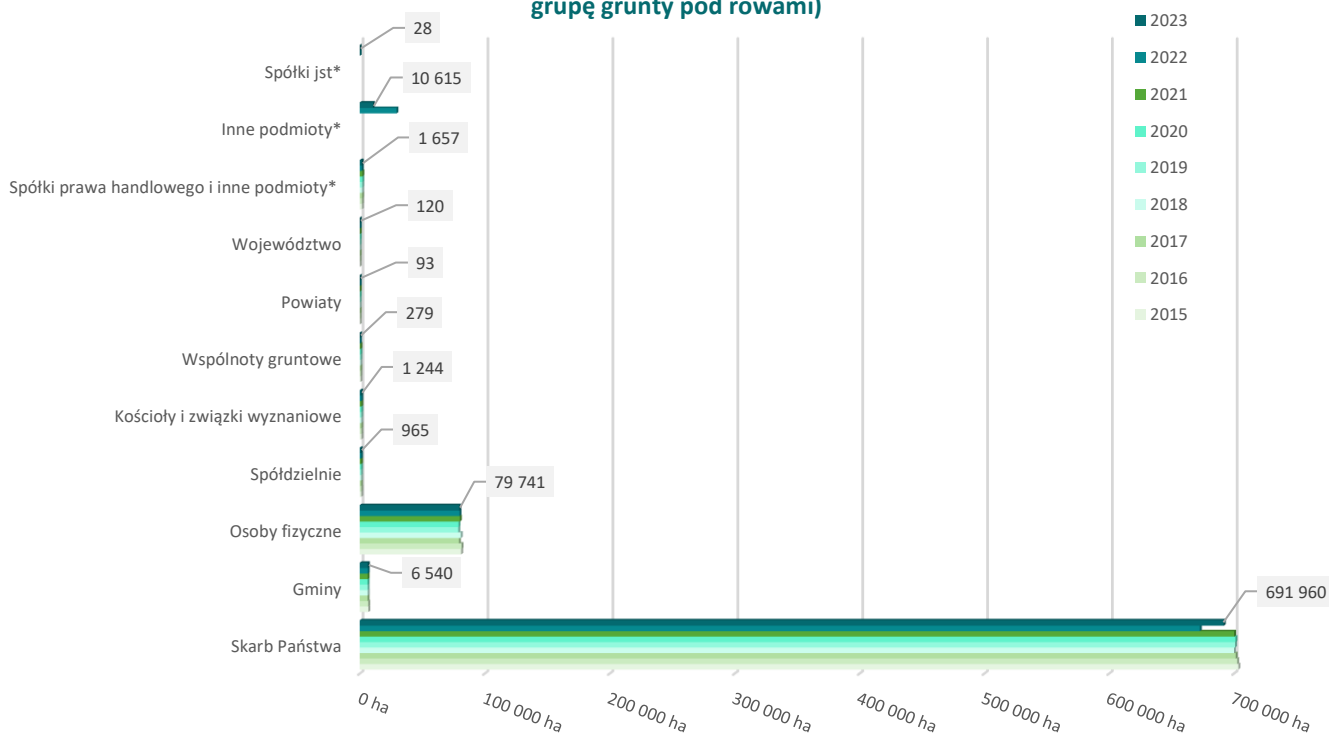
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności nieużytków w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

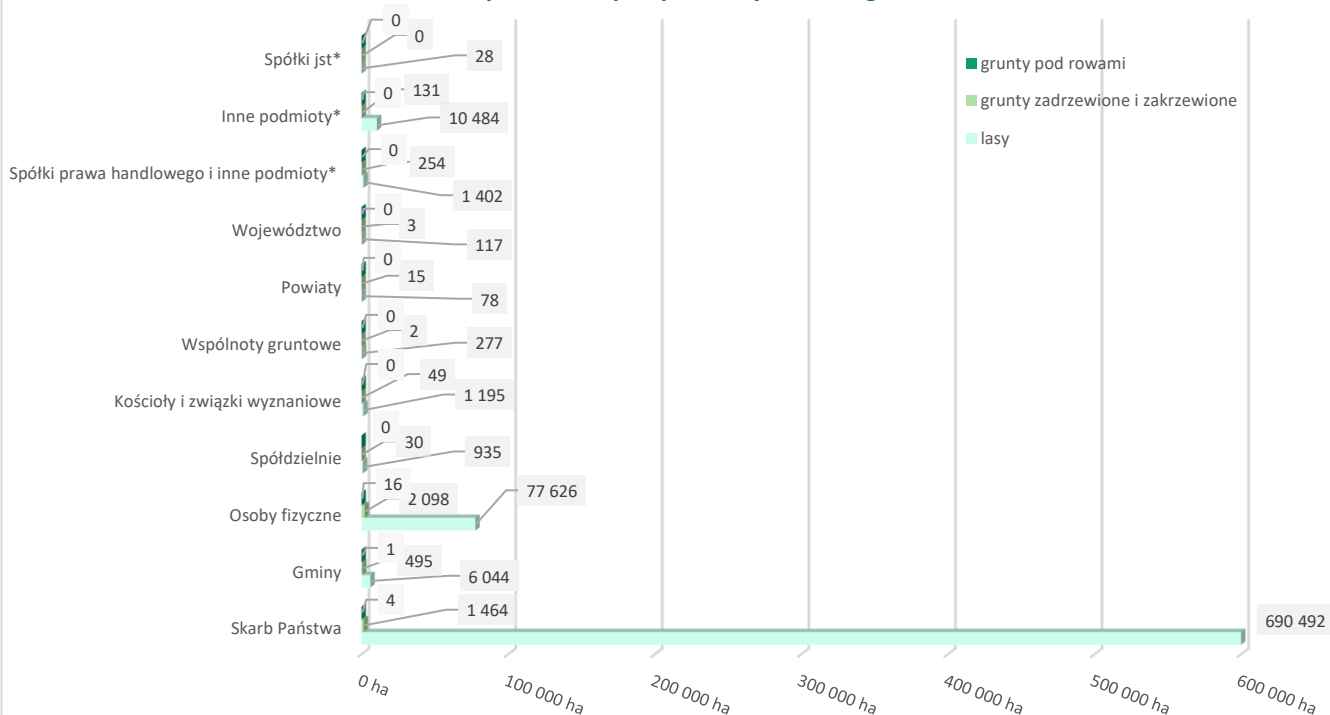
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

**Struktura zmian własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023
(lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione oraz od 2022 roku po zmianie przepisów wydzielono grupę gruntów pod rowami)**

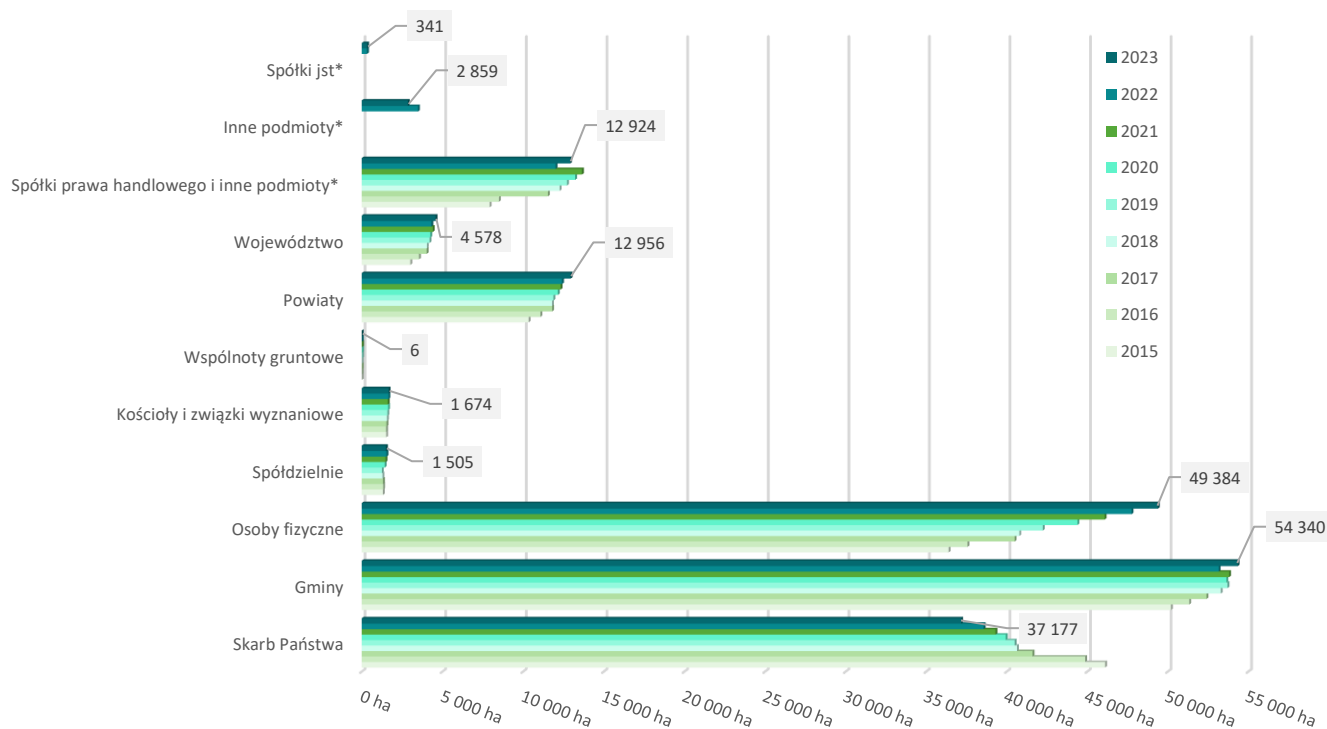
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

**Struktura własności gruntów leśnych w województwie wielkopolskim
wg stanu na dzień 1.01.2023 r. (lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione oraz od 2022 roku po zmianie przepisów wydzielono g**

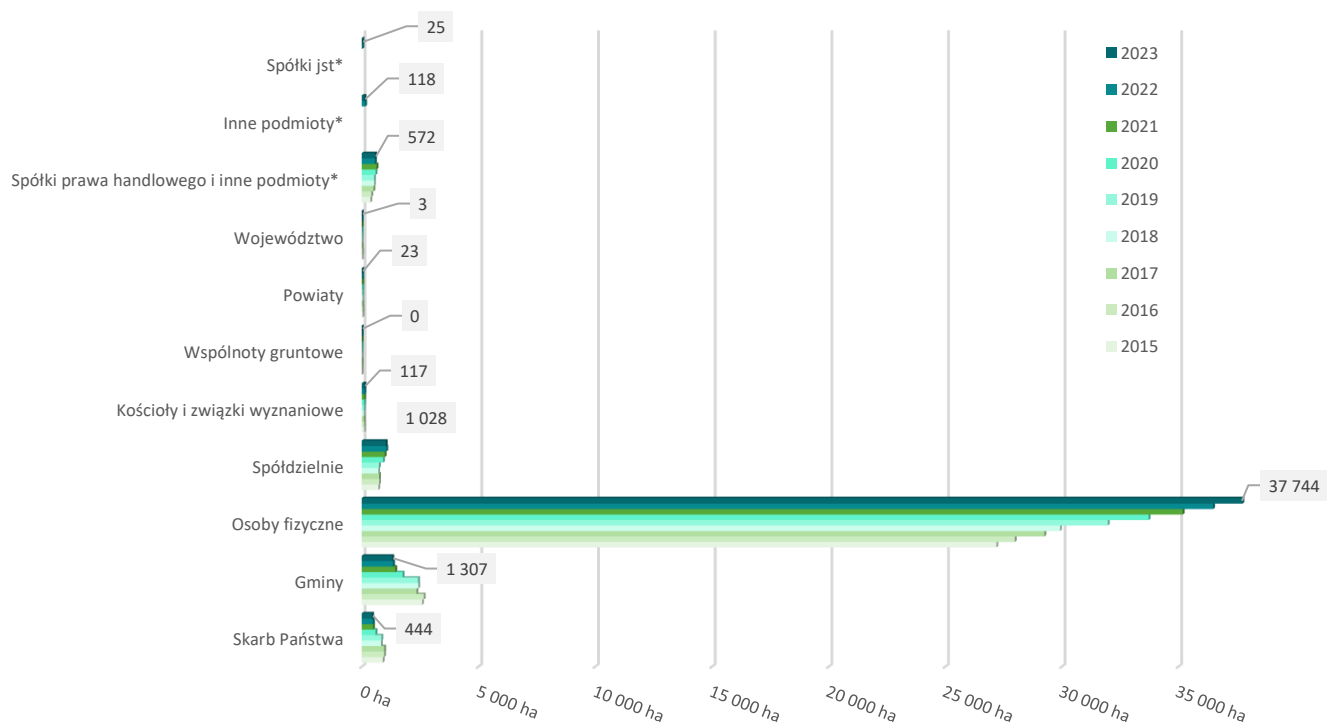
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015 - 2023

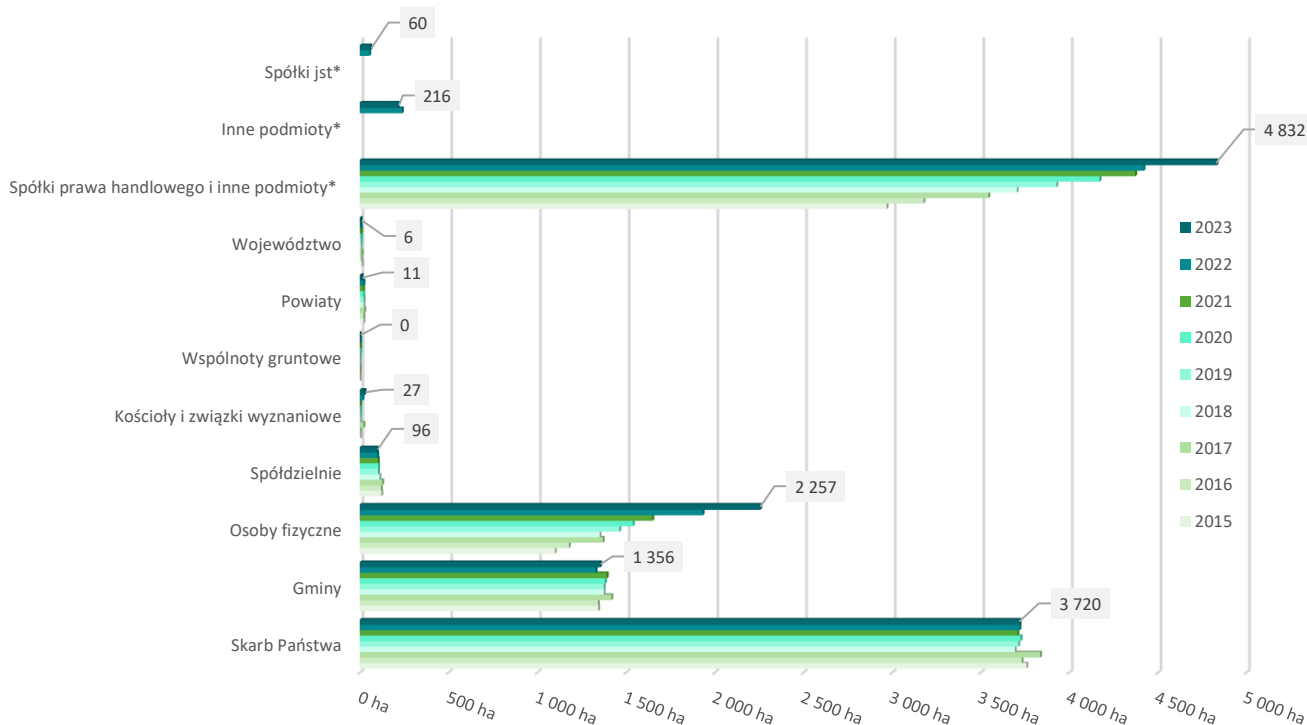
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - terenów mieszkaniowych w województwie wielkopolskim w latach 2015 - 2023

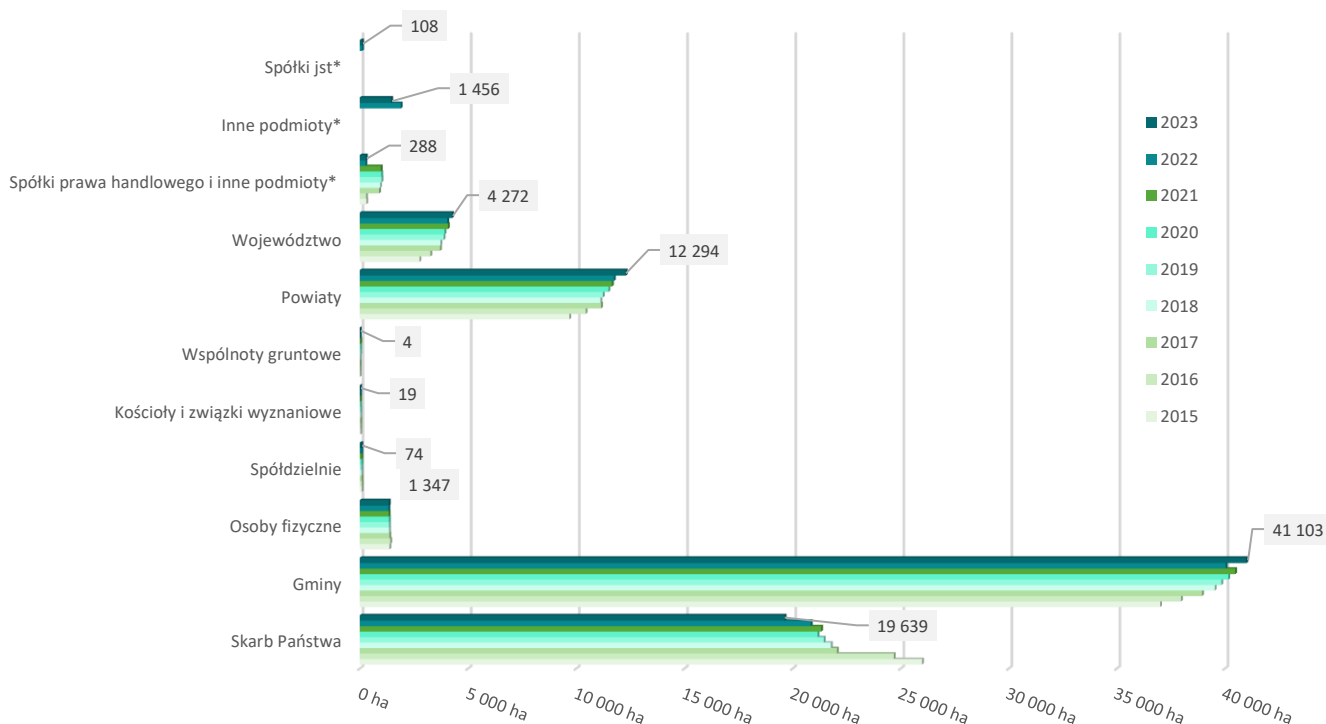
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - terenów przemysłowych w województwie wielkopolskim w latach 2015 -2023

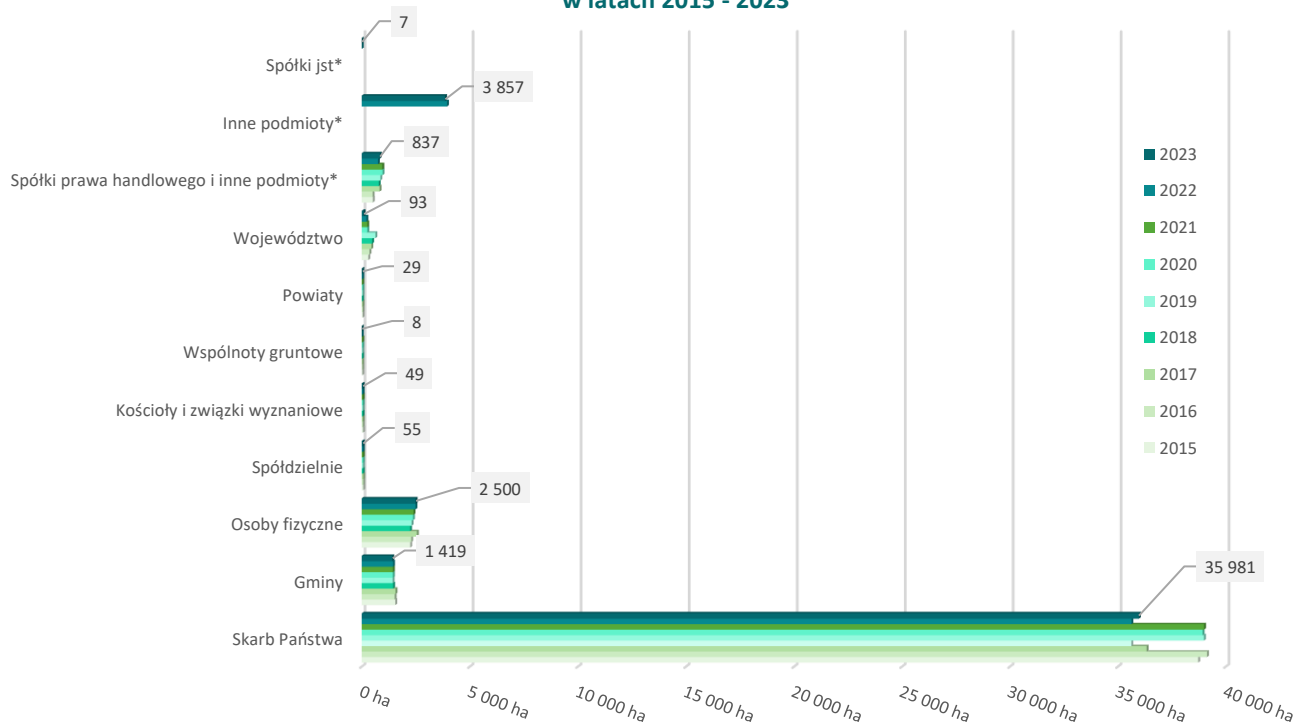
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych - terenów komunikacyjnych (dróg) w województwie wielkopolskim w latach 2015 - 2023

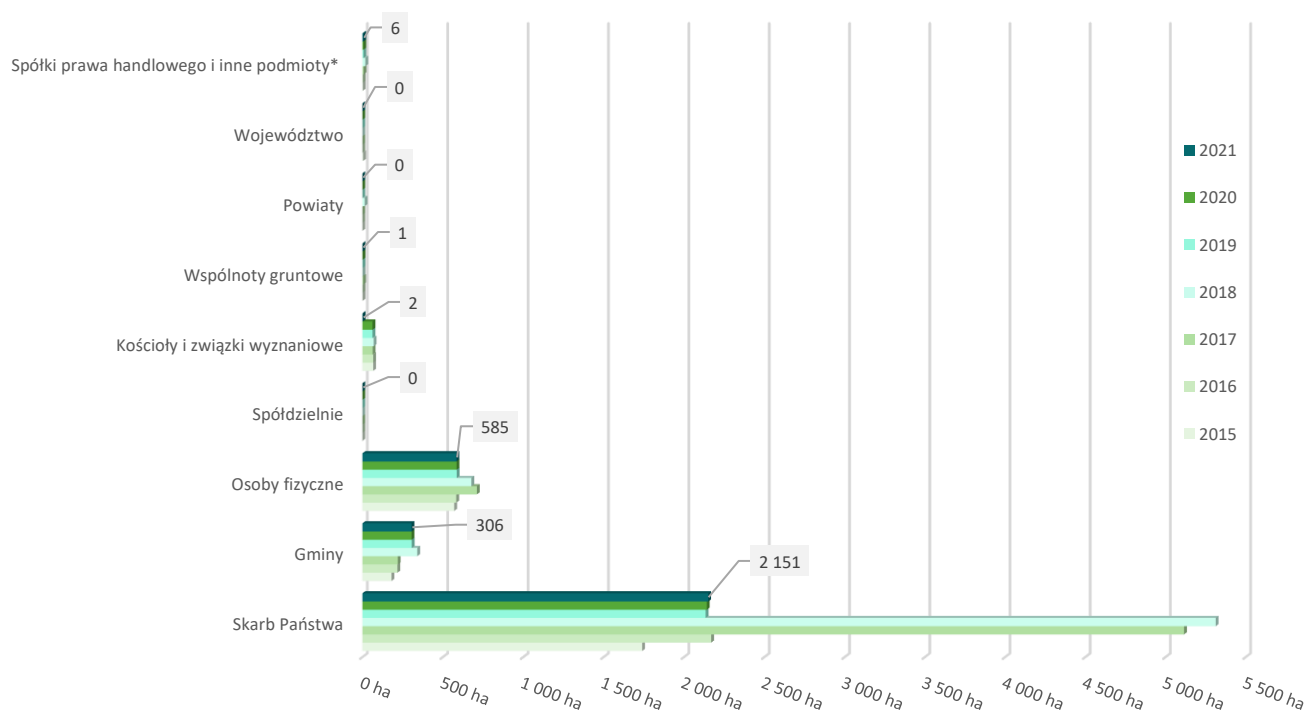
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015 - 2023

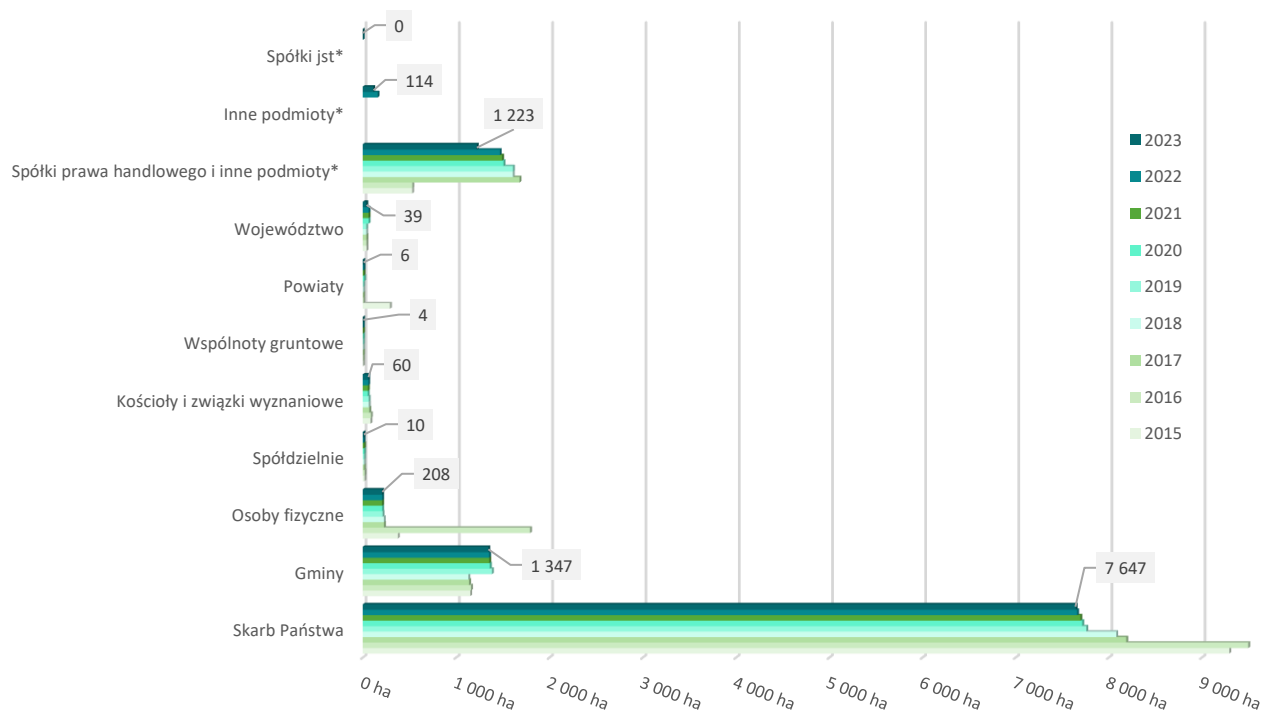
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

Struktura zmian własności użytki ekologiczne w województwie wielkopolskim w latach 2015 - 2021

UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne, dlatego struktura zmian jest w latach 2015-2021

Struktura zmian własności terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015 - 2023

UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGiB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębnione zostały oddzielne grupy: spółki jst, spółki prawa handlowego oraz inne podmioty.

PODZIAŁ UŻYTKÓW GRUNTOWYCH

Przyjęty w niniejszym opracowaniu podział użytków gruntowych, jest zgodny ze strukturą zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2021 r. poz. 1390)

I. Grunty rolne

1. Użytki rolne

1) Grunty orne

Do gruntów orných zalicza się grunty:

- a) *poddane stałej uprawie mechanicznej mającej na celu produkcję rolniczą lub ogrodniczą;*
- b) *nadające się do uprawy, o której mowa w pkt 1, ale zajęte pod plantacje chmielu, wikliny lub drzew ozdobnych, w tym choinek, oraz szkółki ozdobnych drzew lub krzewów, lub na których urządzone zostały rodzinne ogrody działkowe;*
- c) *zajęte pod urządzenia i budowle wspomagające produkcję rolniczą lub ogrodniczą i położone poza działką siedliskową;*
- d) *utrzymywane w postaci ugoru lub odłogowane.*

2) Sady

Do sadów zalicza się grunty o powierzchni co najmniej 0,1000 ha, na których w zwartym nasadzeniu rosną drzewa owocowe lub krzewy owocowe (minimum 600 drzew lub 2000 krzewów na 1 ha) lub na których założone zostały szkółki owocowych drzew lub krzewów lub winnice.

Grunty o cechach określonych wyżej o powierzchni mniejszej niż 0,1000 ha zalicza się do użytku gruntowego, na którym nasadzono owocowe drzewa lub krzewy.

3) Łąki trwałe

Do łąk trwałych zalicza się grunty pokryte zwartą wieloletnią roślinnością, złożoną z licznych gatunków traw, roślin motylkowych i ziół, tworzących ruń łąkową, systematycznie koszoną, a w rejonach górskich - hale i połoniny z zasady koszone, w tym grunty zajęte pod urządzenia i budowle wspomagające hodowlę zwierząt gospodarskich, takie jak wiaty oraz kojce dla tych zwierząt oraz budynki inwentarsko-składowe służące gospodarce rolnej, położone poza zabudową zagrodową.

4) Pastwiska trwałe

Do pastwisk trwałych zalicza się grunty pokryte podobną jak na łąkach roślinnością, na których z reguły wypasane są zwierzęta gospodarskie, a w rejonach górskich hale i połoniny, które z zasady nie są koszone, lecz na których wypasane są zwierzęta gospodarskie, w tym grunty zajęte pod urządzenia wspomagające hodowlę zwierząt gospodarskich, takie jak wiaty oraz kojce dla tych zwierząt, położone poza zabudową zagrodową.

5) Grunty rolne zabudowane

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się grunty zajęte pod:

- a) *budynki przeznaczone do produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej, w szczególności: spichlerze, przechowalnie owoców i warzyw, stodoły, budynki inwentarskie, budynki na sprzęt rolniczy, magazyny i sortownie ryb, wylęgarnie ryb, podchowalnie ryb, wędzarnie, przetwórnice, chłodnie, a także budowle i urządzenia rolnicze, w szczególności: zbiorniki na płynne odchody zwierzęce, płyty do składowania obornika, silosy na kiszonki, silosy na zboże i pasze, komory fermentacyjne i zbiorniki biogazu rolniczego, a także instalacje służące do otrzymywania biogazu rolniczego, place składowe, place postojowe i manewrowe dla maszyn rolniczych;*
- b) *budynki przeznaczone do przetwórstwa rolno-spożywczego, z wyłączeniem gruntów zajętych pod przemysłowe zakłady przetwórstwa rolniczego bazujących na surowcach pochodzących spoza gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi te budynki;*
- c) *budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia, takie jak: komórki, garaże, szopy, kotłownie, podwórza, śmietniki, składowiska odpadów, jeżeli z gruntami, budynkami, budowlami lub urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, tworzą zorganizowaną całość gospodarczą i są położone w tej samej miejscowości lub w bezpośrednim sąsiedztwie w miejscowości sąsiedniej.*

Do gruntów rolnych zabudowanych zalicza się także:

- a) *grunty położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń, i niewykorzystywane na inny cel, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty, kwietniki, warzywniki;*
- b) *grunty zajęte pod budynki, budowle i urządzenia, o których mowa w ust. 1, niewykorzystywane obecnie do produkcji rolniczej, jeżeli grunty te nie zostały wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 t.j.);*

- c) w przypadku gdy w skład siedliska usytuowanego na gruncie rolnym wchodzi wyłącznie budynek mieszkalny i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, to grunt w granicach tego siedliska zalicza się do gruntów rolnych zabudowanych, jeżeli z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo z decyzji o warunkach zabudowy wydanej w związku z budową tego budynku wynika, że przeznaczony jest tylko pod zabudowę zagrodową, albo też z projektu budowlanego stanowiącego załącznik do ważnego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia budowy upoważniającego do rozpoczęcia budowy wynika, że na gruncie tym mogą być budowane budynki i urządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

6) Grunty pod stawami

Do gruntów pod stawami zalicza się grunty pod zbiornikami wodnymi (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód), wyposażonymi w urządzenia hydrotechniczne nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb, obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz tereny przyległe do stawów i z nimi związane, a należące do obiektu stawowego.

7) Grunty pod rowami

Do gruntów rolnych pod rowami zalicza się grunty zajęte pod rowy, o których mowa w art. 16 pkt 47 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624, z późn. zm.), pełniące funkcje urządzeń melioracji wodnych.

8) Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych

Do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych zalicza się grunty, będące enklawami lub półenklawami użytków rolnych, na których znajdują się śródpolne skupiska drzew i krzewów lub tylko drzew, w wieku powyżej 10 lat, niezaliczone do lasów lub sadów.

2. Nieużytki

Do nieużytków zalicza się grunty rolne nienadające się bez znacznych nakładów do działalności wytwórczej w rolnictwie, w szczególności:

- 1) bagna (błota, topieliska, trzęsawiska, moczary, rojsty);
- 2) piaski (piaski ruchome, piaski nadbrzeżne, wydmy);
- 3) naturalne utwory fizjograficzne, takie jak: urwiska, strome stoki, uskoki, skały, rumowiska, zapadliska, niszki osuwiskowe, piargi;
- 4) grunty pokryte wodami, które nie nadają się do produkcji rybnej (sadzawki, wodopoje, doły potorfowe).

II. Grunty leśne

1. Lasy

Do lasów zalicza się grunty określone jako "las" w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2021 r. poz. 1275 t.j.)

2. Grunty zadrzewione i zakrzewione

Grunty zadrzewionymi i zakrzewionymi są grunty porośnięte roślinnością leśną, których powierzchnia jest mniejsza niż 0,1000 ha, a także:

- 1) tereny torfowisk, pokrytych częściowo kępami krzewów i drzew karłowatych;
- 2) grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym oraz krzewiastymi formami wierzb w dolinach rzek i obniżeniach terenu;
- 3) przylegające do wód powierzchniowych grunty porośnięte drzewami lub krzewami, stanowiące biologiczną strefę ochronną cieków i zbiorników wodnych;
- 4) jary i wąwozy pokryte drzewami i krzewami w sposób naturalny lub sztuczny w celu zabezpieczenia przed erozją, niezaliczone do lasów;
- 5) wysypiska kamieni i gruzowiska porośnięte drzewami i krzewami;
- 6) skupiska drzew i krzewów mające charakter parku, ale nie wyposażone w urządzenia i budowle służące rekreacji i wypoczynkowi;
- 7) zadrzewione i zakrzewione tereny nieczynnych cmentarzy.

3. Grunty pod rowami

Do gruntów leśnych pod rowami zalicza się grunty zajęte pod rowy, o których mowa w art. 16 pkt 47 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, pełniące funkcje urządzeń melioracji wodnych.

III. Grunty zabudowane i zurbanizowane

1. Tereny mieszkaniowe

Do terenów mieszkaniowych zalicza się grunty, niewchodzące w skład gruntów rolnych zabudowanych, o których mowa w lp. 5:

- 1) zajęte pod budynki mieszkalne;*
- 2) zajęte pod budynki gospodarcze i techniczne, związane funkcjonalnie z budynkami mieszkalnymi, o których mowa w pkt 1, oraz urządzenia, w szczególności: podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier, zabaw i odpoczynku, studnie, zbiorniki, przewody naziemne, urządzenia do gromadzenia i oczyszczenia ścieków, śmietniki, składowiska odpadów, obiekty małej architektury, ogrodzenia, oczka wodne, ogródki skalne;*
- 3) położone między budynkami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1 i 2, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń oraz niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod trawniki, rabaty, kwietniki, warzywniki.*

Kontur terenów mieszkaniowych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

2. Tereny przemysłowe

Do terenów przemysłowych zalicza się grunty:

- 1) zajęte pod budynki przemysłowe lub magazynowe oraz związane z tymi budynkami budowle i urządzenia, w szczególności: wiaty, kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;*
- 2) położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane do innego celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;*
- 3) zajęte pod bazy transportowe i remontowe, stacje transformatorowe, naziemne rurociągi, kolektory i wodociągi, hałdy i wysypiska śmieci, ujęcia wody i oczyszczalnie ścieków.*

Kontur terenów przemysłowych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

3. Inne tereny zabudowane

Do innych terenów zabudowanych zalicza się grunty:

- 1) zajęte pod budynki inne niż mieszkalne, przemysłowe lub magazynowe oraz budowle lub urządzenia związane z tymi budynkami, w szczególności: kotłownie, zbiorniki, przewody naziemne, place składowe, place postojowe i manewrowe, ogrodzenia, śmietniki, składowiska odpadów;*
- 2) położone między budynkami, budowlami i urządzeniami, o których mowa w pkt 1, lub w bezpośrednim sąsiedztwie tych budynków i urządzeń i niewykorzystywane w innym celu, który uzasadniałby zaliczenie ich do innej grupy użytków gruntowych, w tym zajęte pod rabaty i kwietniki;*
- 3) zajęte pod cmentarze czynne oraz cmentarze nieczynne, ale niezaliczone do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych, oraz grzebowiska zwierząt.*

Kontur innych terenów zabudowanych nie może przekraczać linii wskazanych w projekcie zagospodarowania działki lub terenu stanowiącym załącznik do pozwolenia na budowę albo zgłoszenia budowy.

4. Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy

- 1) Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy zalicza się grunty:*
 - a) na których została rozpoczęta, lecz nie została zakończona budowa, w rozumieniu art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2020 r. poz. 1333 t.j. ze zm.), powodująca wyłączenie tych gruntów z produkcji rolnej lub leśnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;*
 - b) które w wyniku zabudowy wyłączone zostały z produkcji rolnej lub leśnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ale na których istniejące wcześniej budynki zostały rozebrane, a jednocześnie grunty te przeznaczone są pod zabudowę;*
- 2) Przy ustalaniu konturów zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy bierze się pod uwagę postanowienia decyzji wydanych na podstawie art. 11 oraz art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz treść projektu zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, stosując odpowiednio zasady dotyczące ustalania konturów terenów mieszkaniowych, terenów przemysłowych oraz innych terenów zabudowanych.*
- 3) Do zurbanizowanych terenów niezabudowanych lub w trakcie zabudowy nie zalicza się gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych, o których mowa w lp. 19.*

5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe

Do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych zalicza się niezajęte pod budynki i związane z nimi urządzenia:

- 1) *tereny ośrodków wypoczynkowych, tereny zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic);*
- 2) *tereny o charakterze zabytkowym, takie jak: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody;*
- 3) *tereny sportowe, takie jak: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska, pola golfowe;*
- 4) *tereny spełniające funkcje rozrywkowe, takie jak: lunaparki, wesołe miasteczka;*
- 5) *ogrody zoologiczne i botaniczne;*
- 6) *tereny zieleni nieurządzonej niezaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych;*
- 7) *tereny rodzinnych ogrodów działkowych urządzonych na gruntach, które nie nadają się do upraw rolniczych, w tym na gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych.*

6. Użytki kopalne

Do użytków kopalnych zalicza się grunty:

- 1) *zajęte przez czynne odkrywkowe kopalnie, w których odbywa się wydobywanie kopalin;*
- 2) *wyrobiska po wydobywaniu kopalin;*
- 3) *zapadliska i tereny po działalności górniczej.*

7. Drogi

- 1) *Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" zalicza się grunty, które są pasami drogowymi dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 t.j.).*
- 2) *Do użytku gruntowego o nazwie "drogi" nie zalicza się gruntów w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych, jeżeli:*
 - a) *wchodzą w skład gospodarstwa rolnego lub leśnego;*
 - b) *w skład działki budowlanej, która nie jest osiedlem mieszkaniowym, dworcem kolejowym lub dworcem komunikacji autobusowej albo też nie jest odrębnym pasem gruntu wydzielonym wyłącznie w celu zapewnienia dostępu tej działki do drogi publicznej.*
- 3) *Grunty w granicach pasów drogowych dróg wewnętrznych niezaliczone do użytku gruntowego "drogi" włącza się do:*
 - a) *przyległego użytku rolnego, jeżeli wchodzą w skład gospodarstwa rolnego;*
 - b) *użytku "las", jeżeli wchodzą w skład gospodarstwa leśnego;*
 - c) *odpowiedniego użytku z grupy użytków zurbanizowanych i zabudowanych, jeżeli wchodzą w skład działki budowlanej.*

8. Tereny kolejowe

Do terenów kolejowych zalicza się grunty zajęte pod budowle i inne urządzenia przeznaczone do prowadzenia i obsługi ruchu kolejowego, obsługi przewozu osób lub rzeczy, lub ich utrzymania linie kolejowe, bocznice kolejowe wraz z infrastrukturą stanowiącą ich część, stacje, rampy, magazyny, itp.

9. Inne tereny komunikacyjne

Do innych terenów komunikacyjnych zalicza się inne niż wymienione w lp. 18 i 19 grunty zajęte w celach komunikacyjnych, a w szczególności pod:

- 1) *porty lotnicze oraz budowle i urządzenia służące komunikacji lotniczej;*
- 2) *urządzenia portowe, przystanie, budowle i urządzenia służące komunikacji wodnej;*
- 3) *budowle i urządzenia kolei linowych;*
- 4) *torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską;*
- 5) *urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe;*
- 6) *wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.*

10. Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych

Do gruntów przeznaczonych pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych zalicza się grunty, które są własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i zostały wydzielone pod drogi publiczne lub linie kolejowe na podstawie:

- 1) *ostatecznych decyzji zatwierdzających podział nieruchomości lub uchwał o scaleniu i podziale nieruchomości, wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn.zm.), a także prawomocnych orzeczeń sądowych orzekających o podziale nieruchomości;*
- 2) *ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1363 z późn. zm.);*

- 3) ostatecznych decyzji, o których mowa w art. 9o ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2020r. poz. 1043, z późn. zm.);
- 4) ostatecznych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 poz. 741 z późn. zm.), ale na których budowa dróg publicznych lub linii kolejowych nie została zakończona.

IV. Grunty pod wodami

1. Grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi

Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi są grunty pokryte morskimi wodami wewnętrznymi, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2135 z późn. zm.).

2. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi zalicza się grunty pokryte śródlądowymi wodami płynącymi, o których mowa w art. 22 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.

Kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi wyznaczają linie brzegów cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, a w przypadku kanałów lub sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących - zewnętrzne krawędzie tych kanałów lub zbiorników.

Jeżeli ciek naturalny, jezioro, inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny lub kanał przecina granicę obrębu ewidencyjnego, to granica obrębu ogranicza kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi.

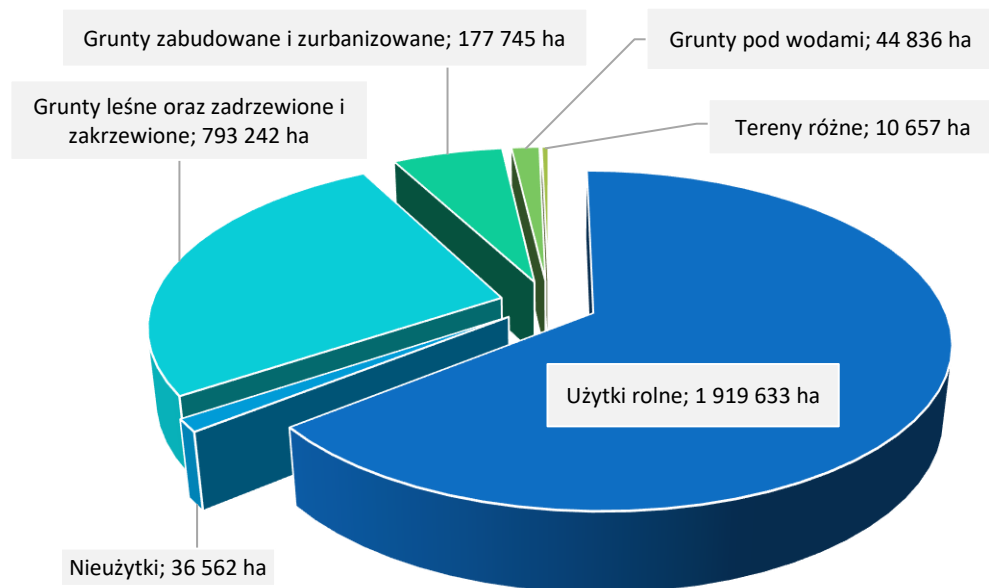
3. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi

Do gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi zalicza się grunty pokryte śródlądowymi wodami stojącymi, o których mowa w art. 23 ust. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, oraz grunty trwale pokryte wodami znajdującymi się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędące stawami oraz niezaliczone do nieużytków, o których mowa w lp. 9. Kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi wyznaczają linie brzegów naturalnych zbiorników wodnych, a w przypadku zagłębień terenu powstałych w wyniku działalności człowieka - zewnętrzne krawędzie tych zagłębień. Jeżeli naturalny zbiornik wodny lub zagłębienie terenu powstałe w wyniku działalności człowieka przecina granicę obrębu ewidencyjnego, to krawędź przecięcia ogranicza kontur gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi.

V. Tereny różne

Do terenów różnych zalicza się wszystkie pozostałe grunty, niezaliczone do innych użytków gruntowych, w szczególności zajęte pod budowle ziemne, takie jak: wały przeciwpowodziowe niezaliczone do terenów komunikacyjnych, kopce oraz groble niewchodzące w skład stawów, o których mowa w lp. 7.

Struktura użytków gruntowych w województwie wielkopolskim wg stanu na dzień 1.01.2023r.

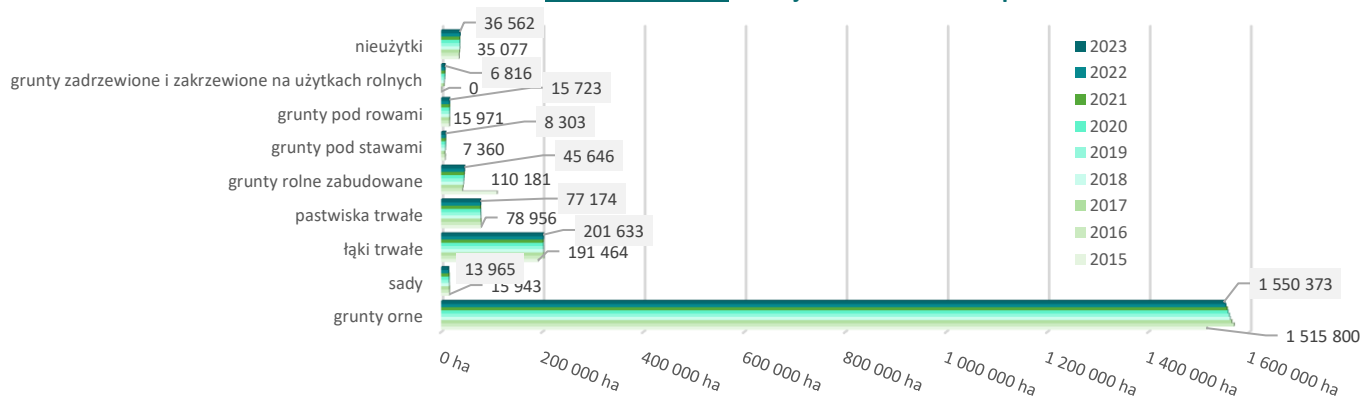
Struktura zmian użytków gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

UWAGA*: Po zmianie przepisów EGIB z 27.07.2021 roku, w danych od 2022 roku nie wykazywane są użytki ekologiczne.

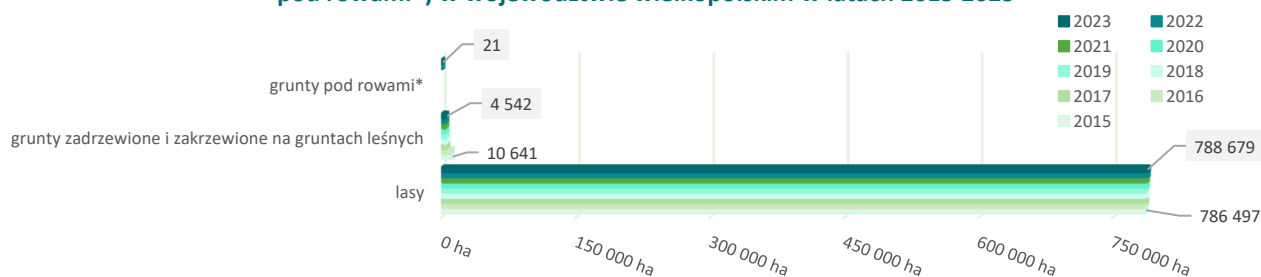
	Użytki rolne	Nie użytki	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Grunty pod wodami	Użytki ekologiczne*	Tereny różne
2023	1 919 633	36 562	793 242	177 745	44 836	0	10 657
2022	1 922 070	36 654	793 050	175 265	44 636	0	11 001
2021	1 923 745	35 925	792 096	172 708	44 228	3 051	10 903
2020	1 925 690	36 063	791 998	170 695	44 151	3 104	10 949
2019	1 928 194	36 144	791 578	168 127	44 411	3 099	11 097
2018	1 929 634	36 258	792 715	165 678	40 750	6 435	11 180
2017	1 930 406	35 593	792 486	164 752	41 915	6 123	11 375
2016	1 931 291	34 905	796 426	159 766	44 014	3 041	13 207
2015	1 935 675	35 077	797 138	156 842	43 555	2 566	11 797

Struktura zmian gruntów rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

	grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	grunty pod rowami	grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	nieużytki
2023	1 550 373	13 965	201 633	77 174	45 646	8 303	15 723	6 816	36 562
2022	1 552 734	14 267	201 825	77 309	45 295	8 063	15 803	6 774	36 654
2021	1 555 165	14 578	201 310	77 230	44 918	8 037	15 916	6 591	35 925
2020	1 556 872	14 853	201 415	77 460	44 617	7 985	15 970	6 518	36 063
2019	1 559 817	14 814	201 673	77 608	44 023	7 925	16 025	6 309	36 144
2018	1 561 530	15 441	201 993	77 872	43 762	7 716	16 015	5 305	36 258
2017	1 564 481	15 613	202 328	78 040	42 659	6 292	16 055	4 938	35 593
2016	1 569 583	15 700	202 806	78 459	41 501	7 414	15 828	0	34 905
2015	1 515 800	15 943	191 464	78 956	110 181	7 360	15 971	0	35 077

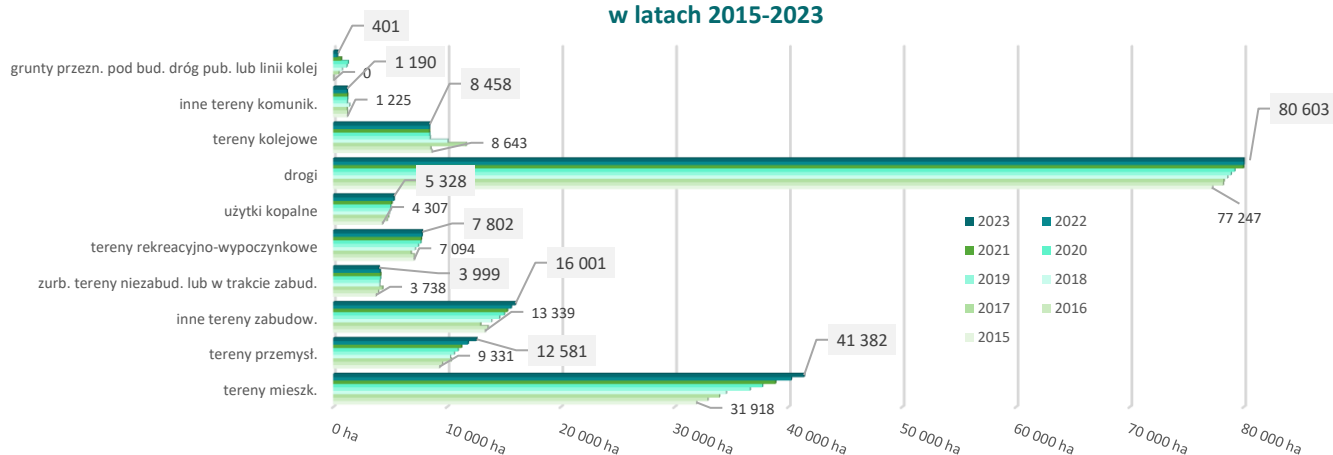
Struktura zmian gruntów leśnych (lasów, gruntów zadrzewionych i zakrzewionych oraz gruntów pod rowami*) w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

	las	grunty zadrzewione i zakrzewione na gruntach leśnych	grunty pod rowami*
2023	788 679	4 542	21
2022	788 463	4 567	20
2021	787 495	4 601	
2020	787 353	4 645	
2019	786 809	4 769	
2018	787 065	5 650	
2017	786 783	5 703	
2016	786 015	10 411	
2015	786 497	10 641	

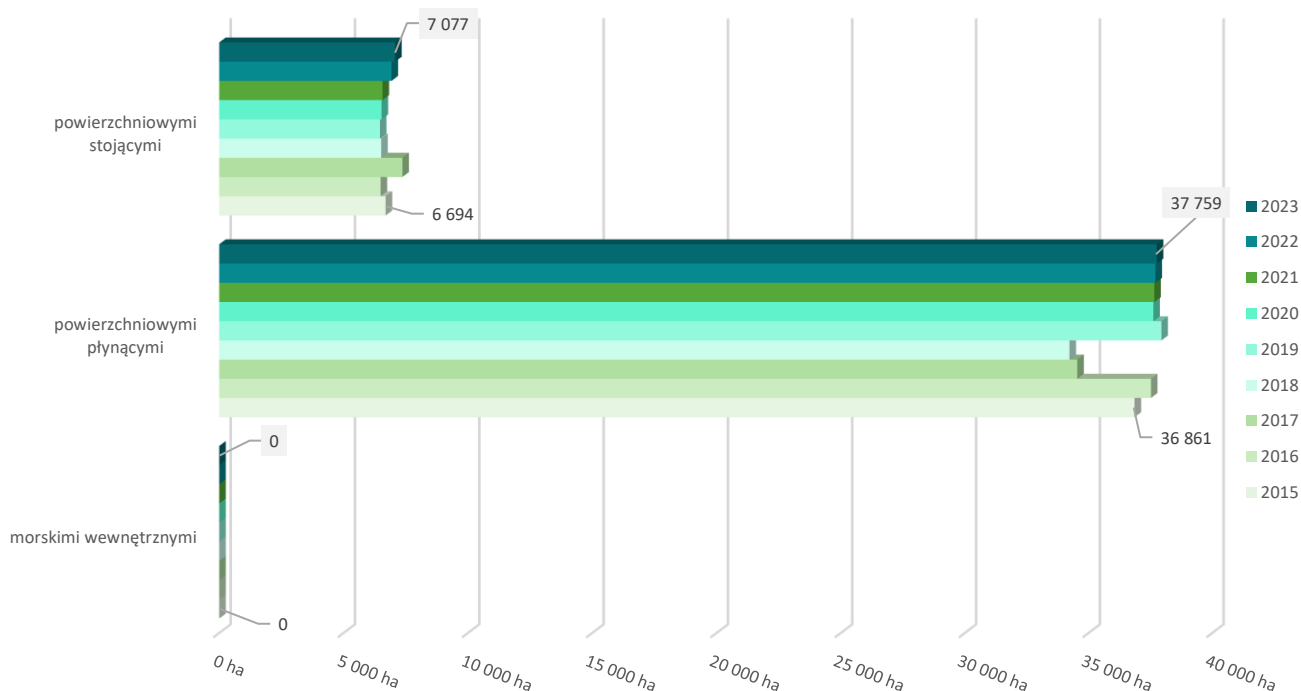
UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, w danych wyodrębniono oddzielne grunty pod rowami

Struktura zmian gruntów zabudowanych i zurbanizowanych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

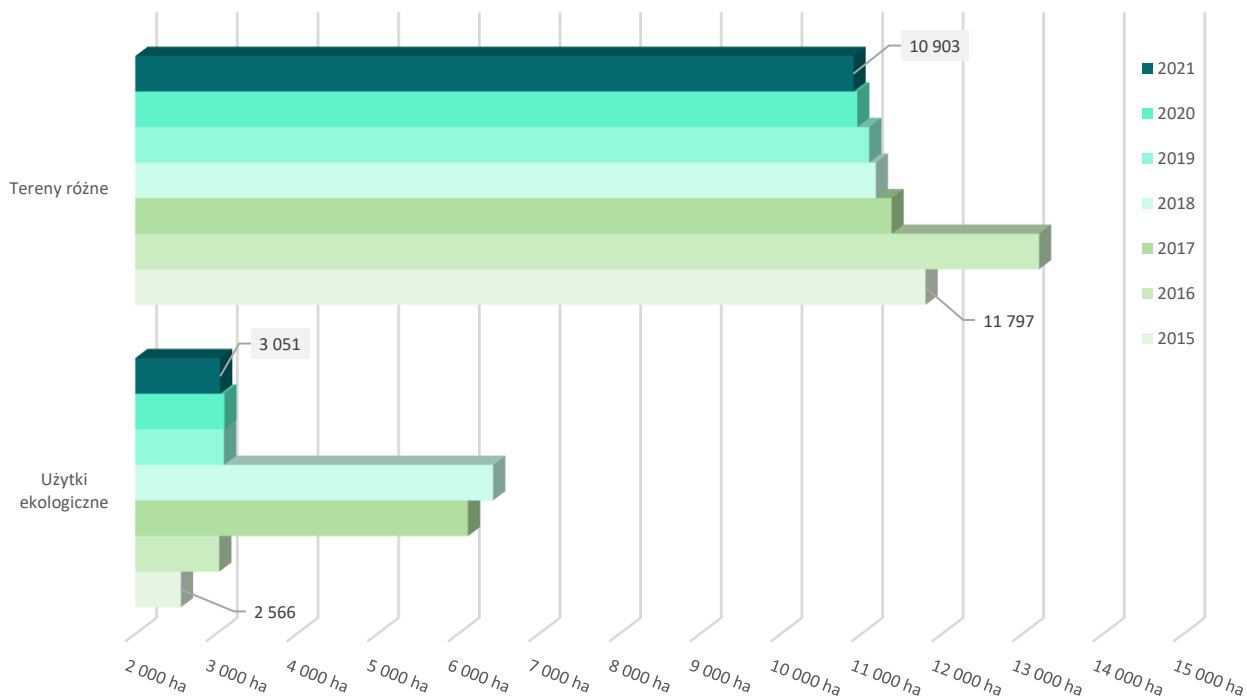

	tereny mieszk.	tereny przemysł.	inne tereny zabudow.	zurb. tereny niezabud. lub w trakcie zabud.	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	użytki kopalne	drogi	tereny kolejowe	inne tereny komunik.	grunty przezn. pod bud. dróg pub. lub linii kolej
2023	41 382	12 581	16 001	3 999	7 802	5 328	80 603	8 458	1 190	401
2022	40 247	11 838	15 628	4 093	7 784	5 321	80 383	8 425	1 210	336
2021	38 863	11 255	15 282	4 142	7 721	5 129	79 965	8 427	1 235	689
2020	37 710	10 954	15 017	4 128	7 676	5 032	79 202	8 447	1 235	1 294
2019	36 618	10 614	14 588	4 071	7 461	5 013	78 881	8 485	1 214	1 182
2018	34 530	10 266	13 898	4 061	7 191	4 919	78 574	10 050	1 415	774
2017	33 922	10 351	12 931	4 315	6 811	4 833	78 246	11 664	1 199	480
2016	32 911	9 582	13 575	3 940	7 086	4 695	78 196	8 550	1 231	0
2015	31 918	9 331	13 339	3 738	7 094	4 307	77 247	8 643	1 225	0

Struktura zmian gruntów pod wodami w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023

Struktura zmian użytków ekologicznych oraz terenów różnych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2021

UWAGA: *: Od 2022 roku, po zmianie przepisów EGİB z 27.07.2021 roku, nie wykazywane są użytki ekologiczne, dlatego struktura zmian przedstawiona jest w latach 2015-2021.

PRZYNALEŻNOŚĆ GRUNTÓW DO POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Przynależność gruntów do poszczególnych klas określa załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz.U. z 2012 r. poz.1246).

GRUNTY ORNE

Klasa I (Gleby orne najlepsze)

Gleby na których można osiągać bez większych nakładów, nawet w średniej kulturze rolnej, wysokie plony najszlachetniejszych, głęboko korzeniących się roślin uprawnych. Gleby te nadają się pod uprawę wszystkich roślin uprawnych, w szczególności buraków cukrowych, pszenicy, lucerny, rzepaku, koniczyny czerwonej, pod uprawę warzyw i zakładanie sadów.

Klasa II (Gleby orne bardzo dobre)

Gleby te są zbliżone właściwościami do gleb klasy I, ale występują już w nieco gorszych warunkach fizjograficznych lub mają nieco gorsze właściwości fizyczne. Gleby te są zmeliorowane lub nie wymagają melioracji. W zasadzie nadają się pod uprawę tych samych roślin uprawnych co gleby klasy I, ale w średniej kulturze rolnej plony osiągnięte na glebach tej klasy są niższe. Gleby te nadają się bardzo dobrze pod zakładanie sadów.

Klasa IIIa (Gleby orne dobre)

Gleby te mają gorsze właściwości fizyczne lub chemiczne, lub występują w gorszych warunkach fizjograficznych niż gleby klasy I i II. Przede wszystkim odnosi się to do stosunków wodnych (poziom wód gruntowych może ulegać stosunkowo znacznym wahaniom). Wybór roślin uprawnych na tych glebach jest na ogół mniejszy niż na glebach klasy I i II, a wysokość plonów waha się w szerokich granicach w zależności od stopnia kultury rolnej, umiejętności uprawy i nawożenia oraz w pewnym stopniu od warunków atmosferycznych. Gleby w tej klasie są zmeliorowane lub nie wymagają melioracji. Na lżejszych glebach tej klasy osiąga się wysokie plony żyta, jęczmienia, owsa i ziemniaków, a w warunkach wysokiej kultury rolnej uzyskuje się, podobnie jak na glebach cięższych, dobre plony buraków cukrowych, pszenicy, warzyw i koniczyny czerwonej. Gleby tej klasy nadają się również pod zakładanie sadów.

Klasa IIIb (Gleby orne średnio dobre)

Gleby te są zasadniczo zbliżone właściwościami do gleb klasy IIIa, ale mają gorsze właściwości fizyczne lub chemiczne, lub występują w gorszych warunkach fizjograficznych. Poziom wód gruntowych ulega jeszcze większym wahaniom, a plony są uzależnione w jeszcze większym stopniu od warunków atmosferycznych, niekiedy bywają to gleby okresowo za suche, inne mogą być okresowo za mokre. Na glebach tych w warunkach wysokiej kultury rolnej i pomyślnego przebiegu warunków atmosferycznych można osiągnąć dobre plony pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny czerwonej. Gleby tej klasy nadają się również pod zakładanie sadów.

Klasa IVa (Gleby orne średniej jakości, lepsze)

Są to gleby o zdecydowanie mniejszym wyborze roślin uprawnych niż gleby klas wyższych. Plony są na ogół średnie, nawet gdy gleby te znajdują się w dobrej kulturze rolnej. Plony w znacznym stopniu są uzależnione od ilości i rozkładu opadów atmosferycznych, szczególnie w okresie wegetacyjnym. W sprzyjających warunkach atmosferycznych i dobrej kulturze rolnej mogą dać nawet wysokie plony pszenicy, buraków cukrowych i koniczyny czerwonej, żyto plonuje na nich gorzej od pszenicy i jest mniej pewne. Znaczna część takich gleb ma poziom wód gruntowych okresowo za wysoki i wymaga melioracji, a po jej wykonaniu gleby te przechodzą do klas wyższych (nawet do klasy II). Przeważnie występują na nich mniej korzystne warunki do zakładania sadów niż na glebach klas wyższych. Gleby lekkie tej klasy są glebami żytujo

ziemniaczanymi, natomiast nie nadają się pod uprawę koniczyzny czerwonej. W przypadku gdy gleby tej klasy są utrzymywane w wysokiej kulturze rolnej i dobrych warunkach wilgotnościowych, nadają się pod uprawę jęczmienia, a nawet pszenicy i owsa, a buraki pastewne dają plony zadowalające.

Gleby tej klasy nadają się również pod zakładanie sadów, ale pod uprawę nie wszystkich gatunków drzew owocowych.

Klasa IVb (Gleby orne średniej jakości, gorsze)

Gleby te zasadniczo są zbliżone swymi właściwościami do gleb klasy IVa, ale są bardziej od nich wadliwe albo zbyt suche, albo zbyt wilgotne. Plony wahają się w szerokich granicach i silnie są uzależnione od warunków atmosferycznych. Na cięższych glebach zaliczanych do tej klasy najlepiej uprawia się mieszanki zbóż, owies, koniczynę, kapustę, brukiew i inne rośliny pastewne. Nie nadają się pod uprawę ozimin. Gleby tej klasy nadają się pod uprawę tylko niektórych gatunków drzew owocowych. Gleby lekkie w tej klasie są w zasadzie glebami żytnio-ziemniaczanymi, są jednak często wrażliwe na suszę. Wyjątkowo, w sprzyjających warunkach atmosferycznych i gdy są utrzymywane w wysokiej kulturze rolnej, nadają się pod uprawę innych roślin uprawnych. Pod zakładanie sadów nadają się dla mniej wymagających gatunków drzew owocowych.

Klasa V (Gleby orne słabe)

Gleby te są mało żyzne i mało urodzajne. Należą do nich gleby zbyt lekkie, za suche, przydatne do uprawy żyta i łubinu, a w latach obfitujących w opady nadają się pod uprawę ziemniaków i seradeli. Do klasy tej zalicza się również płytkie i kamieniste gleby, najczęściej ubogie w materię organiczną oraz gleby zbyt mokre, niezmeliorowane lub nienadające się do melioracji. Gleby ciężkie i podmokłe w tej klasie najbardziej nadają się pod uprawę brukwi i kapusty, mieszanek traw oraz niektórych roślin pastewnych. Gleby te w zasadzie nie nadają się pod zakładanie sadów. Na glebach lekkich i suchych tej klasy uprawia się żyto, łubin, niekiedy ziemniaki. Dobór odpowiednich roślin w głównej mierze jest uzależniony od stosunków wodnych i stopnia kultury rolnej. Gleby te nadają się pod uprawę tylko niektórych gatunków drzew owocowych.

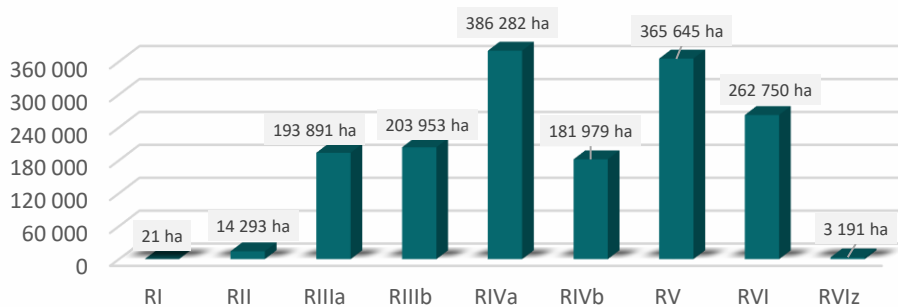
Klasa VI (Gleby orne najłabsze)

Gleby te są bardzo słabe, wadliwe, dają plony niskie i niepewne. Podmokłe gleby tej klasy wykazują stale za wysoki poziom wód gruntowych. Przeprowadzenie melioracji na tych glebach jest bardzo utrudnione. Nie nadają się do uprawy zbóż i roślin okopowych i powinny być wykorzystywane raczej jako pastwiska. Nie nadają się również pod zakładanie sadów.

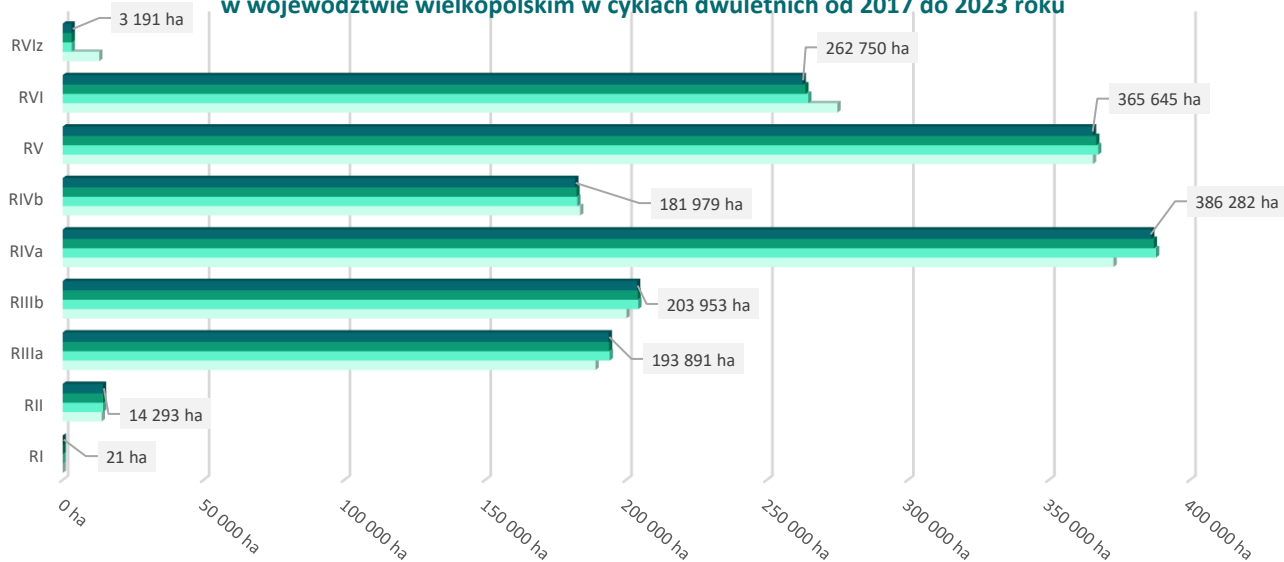
Klasa VIz (Gleby orne najłabsze, trwale za suche lub za mokre)

Do tej klasy zalicza się gleby suche, nieprzydatne do uprawy polowej. Gleby te powinny być zalesione. Gleby tej klasy różnią się od przedstawionych w klasie VI bardziej niekorzystnymi cechami wynikającymi z budowy profilu glebowego i układu warunków fizjograficznych. Wyjątkowo zalicza się do tej klasy niektóre bardzo podmokłe piaski, nieprzydatne jako grunty orne ani łąki trwałe i pastwiska trwałe, nadające się pod zalesienie olszyną.

Struktura użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2023 r.

Zmiany w strukturze użytków rolnych (gruntów ornych) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim w cyklach dwuletnich od 2017 do 2023 roku

	RI	RII	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	RVIz
2023	21	14 293	193 891	203 953	386 282	181 979	365 645	262 750	3 191
2021	21	14 352	194 003	204 146	387 227	182 439	366 810	263 691	3 213
2019	21	14 343	194 220	204 371	387 968	182 702	367 482	264 723	3 237
2017	21	13 879	189 184	200 186	372 902	183 745	365 646	275 048	12 994

ŁĄKI TRWAŁE I PASTWISKA TRWAŁE

Klasa I (Gleby najlepsze)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe tej klasy usytuowane są na glebach zasobnych w próchnicę o wysokim potencjale produkcyjnym z łatwą dostępnością przy użytkowaniu (brak zarośli i kamieni). Nie wymagają lub z minimalną ilością urządzeń melioracyjnych ze względu na korzystny układ stosunków wodnych. Łąki przeważnie trzykośne. Pastwiska występujące wyjątkowo w tej klasie umożliwiają czterokrotne spaszanie.

Klasa II (Gleby bardzo dobre)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe na glebach mineralnych lub mułowo-torfowych o właściwościach i położeniu podobnych jak w klasie I, ale nieco gorszych warunkach siedliskowych. Dostępność przy użytkowaniu bardzo dobra, urządzenia melioracyjne występują sporadycznie. Łąki co najmniej dwukośne, a pastwiska występujące w tej klasie mają wydajność pozwalającą na czterokrotne spaszanie.

Klasa III (Gleby dobre)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe na glebach mineralnych mułowo-torfowych o właściwościach fizycznych i chemicznych gorszych niż w klasie I i II oraz na glebach torfowych torfów niskich o uregulowanych stosunkach wodnych i glebach torfowo-murszowych. Łąki trwałe i pastwiska trwałe zaliczane do klasy III mają równy i łatwy dostęp, który okresowo mogą utrudniać, np. roztopy.

Klasa IV (Gleby średniej jakości)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe kwalifikujące się do klasy IV są obszarowo najliczniejsze i reprezentują siedliska charakteryzujące się zmiennym uwilgotnieniem i dużą różnorodnością gleb organicznych, mineralno-organicznych i mineralnych. Występują na gorszych stanowiskach, utrudniających zagospodarowanie ze względu na np. zakrzaczenie, większą ilość kamieni i pni, ukształtowanie terenu bądź utrudniony dostęp.

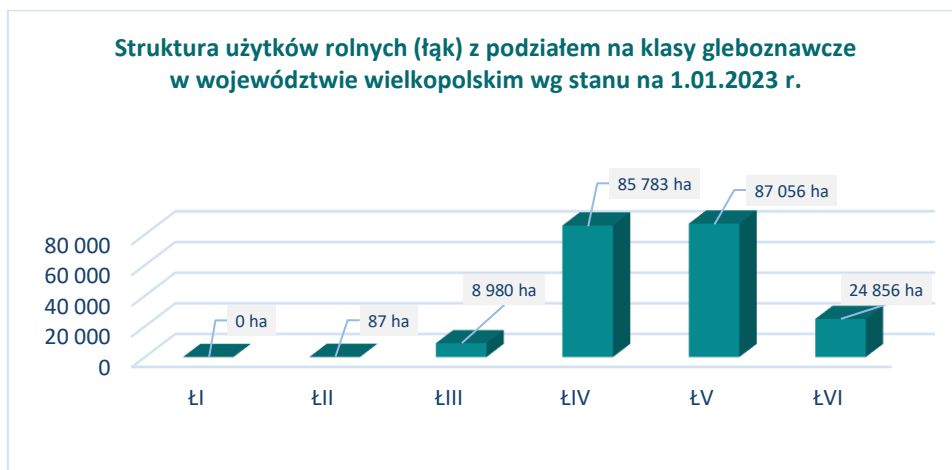
W trakcie zalewów, które mogą utrudniać właściwe użytkowanie tych obszarów, woda ma utrudniony odpływ i pozostaje na powierzchni przez kilkanaście dni.

Klasa V (Gleby słabe)

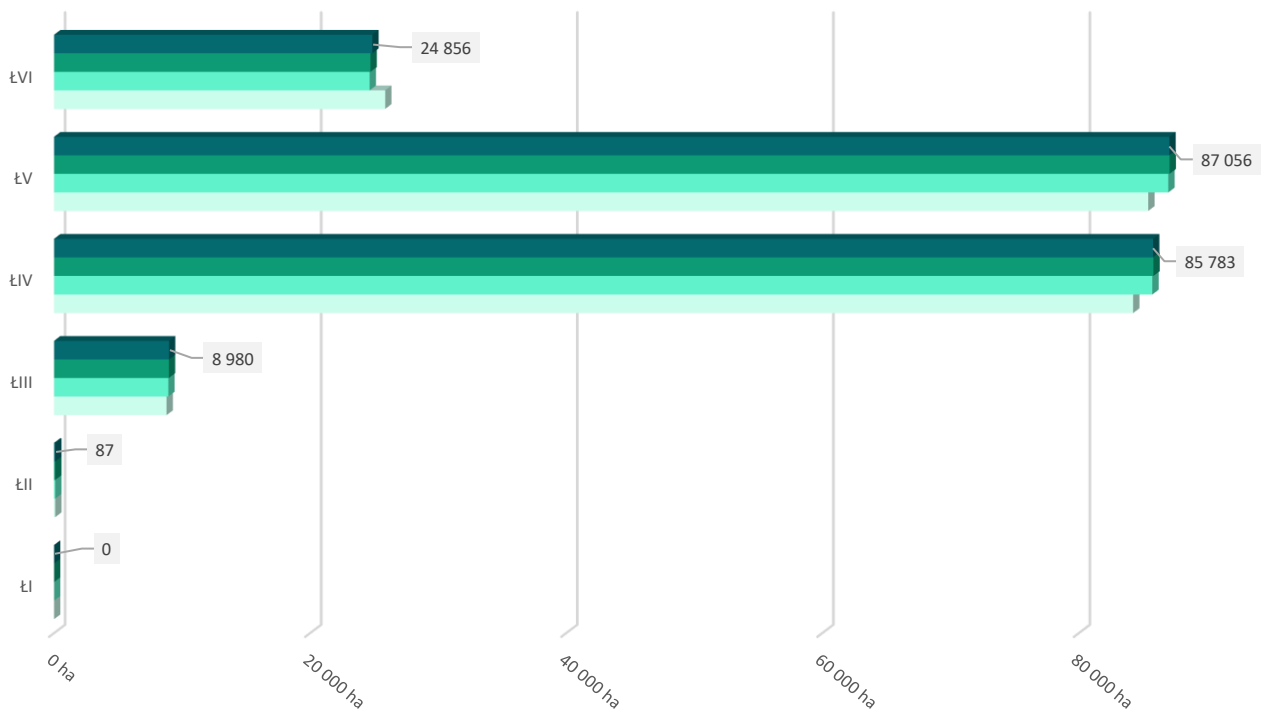
Łąki trwałe i pastwiska trwałe zaliczane do klasy V charakteryzują się w szczególności trwałym, wadliwym układem warunków wodnych. Mogą być one zbyt suche lub zbyt wilgotne w okresie wegetacyjnym. Uprawa łąk trwałych i zbiór mechaniczny są bardzo utrudnione. Woda przeważnie podtapia teren; jeżeli nawet jest to woda zalewowa, nie polepsza ona jakości zbiorów. Powierzchnia jest nierówna i kępiasta. Łąki trwałe i pastwiska trwałe tej klasy usytuowane są na słabo próchnicznych, ubogich w składniki pokarmowe glebach mineralnych, na glebach mułowo-torfowych przesuszonych i zbyt mokrych, na glebach torfowych o utrudnionym użytkowaniu i glebach torfowych zdegradowanych. Czynnikiem obniżającymi wartość tych siedlisk są w szczególności zakrzaczenie, obecność pni i kamieni, niekorzystne ukształtowanie terenu i inne. Najczęściej w klasie V klasyfikowane są łąki jednokośne, turzycowe i trawiaste, zachwaszczone.

Klasa VI (Gleby najłabsze)

Łąki trwałe i pastwiska trwałe kwalifikujące się do tej klasy to w większości siedliska ubogie, a równocześnie krańcowo różne pod względem uwilgotnienia, tj. za mokre lub za suche, o zróżnicowanych zbiorowiskach roślinnych. Występują na glebach murszowych mocno zdegradowanych, na glebach mineralnych i wytworzonych z torfów stale podtapianych. Zbiór siana odbywa się w trudnych warunkach i nie co roku, a zbiór mechaniczny jest wręcz niemożliwy. Wspólną cechą tych siedlisk jest mała żyzność i przydatność rolnicza, wyrażająca się bardzo niską produktywnością i mało wartościową paszą.

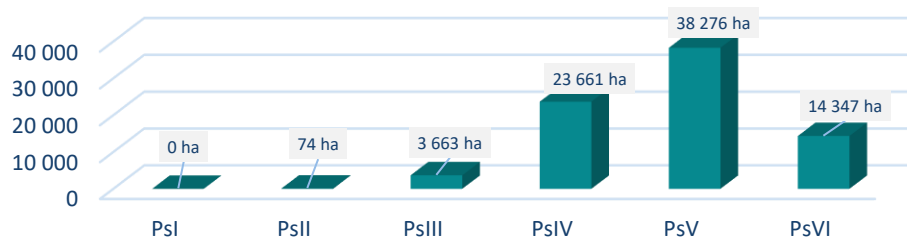

Zmiany w strukturze użytków rolnych (łąk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim w cyklach dwuletnich od 2017 do 2023 roku

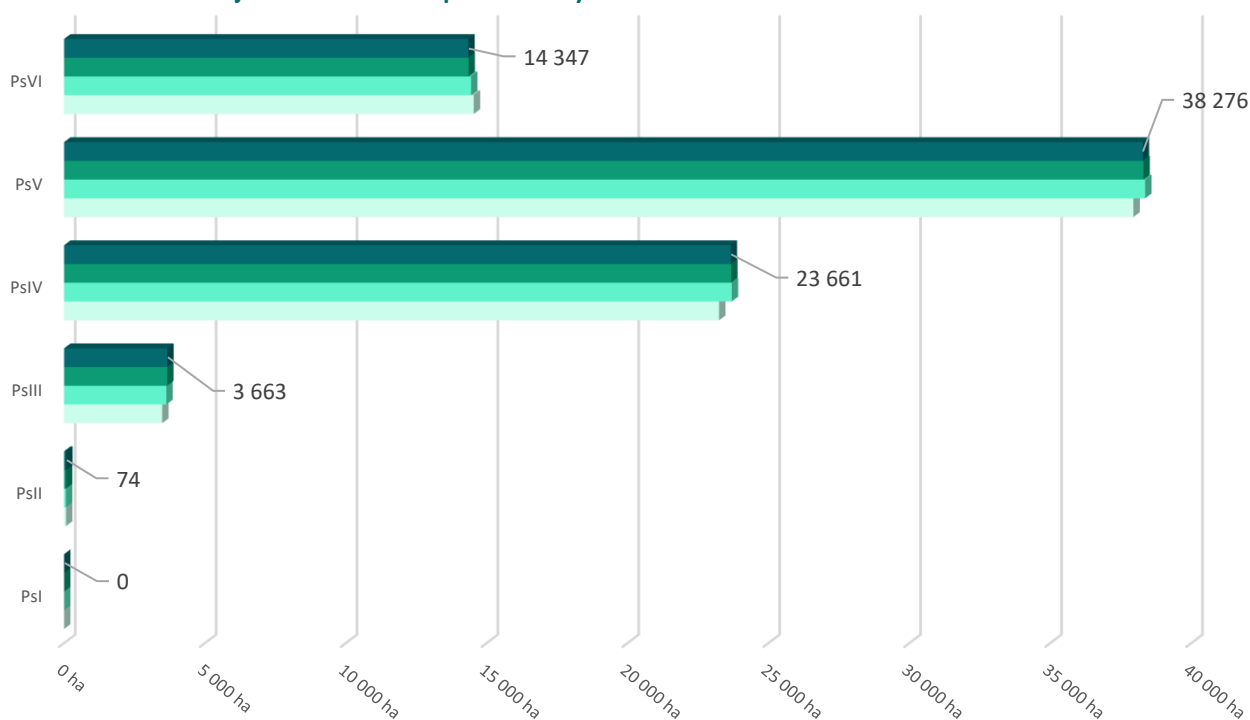

	łI	łII	łIII	łIV	łV	łVI
2023	0	87	8 980	85 783	87 056	24 856
2021	0	89	8 966	85 816	87 075	24 716
2019	0	92	8 925	85 730	86 973	24 646
2017	1	90	8 791	84 231	85 411	25 863

Struktura użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim wg stanu na 1.01.2023 r.

Zmiany w strukturze użytków rolnych (pastwisk) z podziałem na klasy gleboznawcze w województwie wielkopolskim w cyklach dwuletnich od 2017 do 2023 roku

	PsI	PsII	PsIII	PsIV	PsV	PsVI
2023	0	74	3 663	23 661	38 276	14 347
2021	0	66	3 659	23 677	38 301	14 357
2019	0	65	3 630	23 698	38 362	14 446
2017	0	67	3 482	23 249	37 946	14 541

ROZDZIAŁ V
PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Aktualny układ zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego oraz jego powiatów, odzwierciedla przede wszystkim struktura użytkowania gruntów. Niniejsza analiza została opracowana w celu zaprezentowania struktury agrarnej i sposobu użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim.

Łączna powierzchnia geodezyjna województwa wielkopolskiego wg stanu na 1 stycznia 2023 r. wynosi 2 982 675 ha w tym:

miasta na prawach powiatu	44 545 ha
powiaty ziemskie	2 938 130 ha

W województwie wielkopolskim znajduje się 31 powiatów ziemskich i cztery miasta na prawach powiatu (miasta: Kalisz, Konin, Leszno, Poznań).

Największymi pod względem zajmowanego obszaru są powiaty:

poznański	189 992 ha
czarnkowsko-trzcianecki	180 777 ha
złotowski	166 056 ha
koniński	157 821 ha

Główną formę użytkowania gruntów w województwie wielkopolskim stanowią grunty rolne (użytki rolne i nieużytki). Zajmują one 1 956 195 ha, w tym użytki rolne obejmujące 1 919 633 ha, co stanowi 64,36 % powierzchni województwa oraz nieużytki obejmujące powierzchnię 36 562 ha, co stanowi 1,23 % powierzchni województwa. Znaczącą powierzchnię zajmują grunty leśne obejmujące 793 242 ha, co stanowi 26,59 % powierzchni województwa. Najmniejszą powierzchnię zajmują tereny różne (10 657 ha – 0,36 % powierzchni województwa).

W strukturze gruntów rolnych dominują grunty orne zajmujące 1 550 373 ha - 79,25 % powierzchni gruntów rolnych i odpowiednio: sady 13 965 ha – 0,71 %, łąki trwałe 201 633 ha – 10,31 %, pastwiska trwałe 77 174 ha – 3,95 %, grunty rolne zabudowane 45 646 ha – 2,33 %, grunty pod stawami 8 303 ha – 0,42 %, grunty pod rowami 15 723 ha – 0,80 %, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych 6 816 ha – 0,35%, nieużytki 36 562 ha – 1,87 %.

Grunty leśne na terenie województwa wielkopolskiego obejmują 793 242 ha, tj. 26,59 % powierzchni. Trzecią co do wielkości formą wykorzystania ziemi są grunty zabudowane i zurbanizowane, które zajmują 177 745 ha – 5,96 % powierzchni województwa. Największą powierzchnię w strukturze gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zajmują drogi 80 603 ha – 45,35 % tych gruntów i odpowiednio: tereny mieszkaniowe 41 382 ha – 23,28 %, inne tereny zabudowane 16 001 ha – 9,00 %, tereny przemysłowe 12 581 ha – 7,08 %, tereny kolejowe 8 458 ha – 4,76 %, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe 7 802 ha – 4,39 %, użytki kopalne 5 328 ha – 3,00 %, zurbanizowane tereny niezabudowane 3 999 ha – 2,25 %, inne tereny komunikacyjne 1 190 ha – 0,67 %. Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych można zauważyć w analizowanym okresie, wzrost

powierzchni zajmowanych pod drogi, tereny mieszkaniowe, inne tereny zabudowane, tereny kolejowe oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Nieznaczny wzrost powierzchni występuje w przypadku użytków kopalnych.

Poza gruntami rolnymi, lasami oraz gruntami zabudowanymi i zurbanizowanymi analizie poddano grunty pod wodami oraz tereny różne. Grunty pod wodami zajmują 44 836 ha - 1,50 % powierzchni województwa, natomiast tereny różne stanowią 10 657 ha – 0,36 %. Widoczny jest, podobnie jak w poprzednim roku wzrost powierzchni gruntów pod wodami. Nieznacznie zmniejsza się z roku na rok powierzchnia terenów różnych.

W związku ze zmianą przepisów w 2021 roku, tj. zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków, w użytkach gruntowych zlikwidowana została grupa użytki ekologiczne. Dlatego analizując dane na przestrzeni 9 lat, jeśli chodzi o użytki ekologiczne analiza zmian pozostała tak jak w roku poprzednim czyli analiza obejmuje lata 2015-2021.

W analizowanym okresie 2015-2023 roku, struktury zmian użytków gruntowych, zauważyć można, ciągłe, stopniowe zmniejszanie się powierzchni użytków rolnych na przestrzeni lat, które są wiodącymi użytkami w województwie wielkopolskim. Powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się w badanym okresie 9 lat o 16 042 ha w stosunku do roku 2015. Powierzchnia gruntów leśnych (lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione), w latach 2015-2023 uległa zmniejszeniu się o 3 896 ha. Natomiast na przestrzeni lat, sytuacja wyglądała bardziej dynamicznie, gdzie od 2015 do 2017 roku powierzchnia gruntów leśnych zmniejszyła się o 4 652 ha, następnie nieznacznie uległa zwiększeniu w 2018 roku o 0,0229 ha, w kolejnym 2019 roku uległa zmniejszeniu o 1 137 ha, natomiast od 2020 roku obserwowany jest systematyczny wzrost powierzchni.

Zauważono również znaczną zmianę powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na przestrzeni 9 lat, która od 2015 roku zwiększyła się o 20 903 ha.

Szczegółowe zestawienie jak kształtują się użytki gruntowe w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023 przedstawia wykres oraz tabela na stronie 45 niniejszego opracowania. *(Wykres. Struktura zmian użytków gruntowych w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.)*

Struktura własności gruntów w województwie, wg stanu na 1 stycznia 2023 r. wskazuje na dominację sektora prywatnego. Grunty te zajmują 1 875 950 ha, tj. 62,89 % powierzchni województwa.

Do grup rejestrowych sektora prywatnego zaliczamy:

- grunty osób fizycznych
- grunty spółdzielni
- grunty kościołów i związków wyznaniowych
- grunty wspólnot gruntowych
- grunty spółek prawa handlowego
- grunty innych podmiotów ewidencyjnych niewymienionych w pozostałych grupach rejestrowych

Grunty sektora publicznego zajmują 1 106 725 ha, tj. 37,11 % powierzchni województwa.

Do grup rejestrowych sektora publicznego zaliczamy:

- grunty Skarbu Państwa
- grunty gmin, niezależnie od sposobu ich władania
- grunty jednoosobowych spółek jednostek samorządu terytorialnego i innych osób prawnych, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego
- grunty powiatów, niezależnie od sposobu ich władania
- grunty województwa, niezależnie od sposobu ich władania

Jak zmienia się struktura własności w sektorze publicznym oraz prywatnym w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023 przedstawia wykres na stronie 21 niniejszego opracowania. (*Wykres. Struktura zmian własności gruntów sektora publicznego oraz sektora prywatnego w województwie wielkopolskim w latach 2015-2023.*)

Poddane analizie dane dotyczące struktury zmian własności gruntów z lat 2015-2023 wskazują na tendencję zmniejszania się powierzchni gruntów należących do sektora publicznego o 74 124 ha od 2015 do 2022 roku, jednakże w roku 2023 powierzchnia gruntów należąca do sektora publicznego uległa zwiększeniu o 17 043 ha. Analizując sektor prywatny zauważyć można zwiększanie powierzchni gruntów, która na przestrzeni 8 lat wzrosła o 74 150 ha, natomiast w roku 2023 powierzchnia uległa zmniejszeniu o 17 044 ha.

Analiza struktury własności gruntów rolnych (użytki rolne i nieużytki) wskazuje na przewagę sektora prywatnego. Do tego sektora należy 1 704 172 ha tych gruntów, tj. 87,12 %, natomiast w rękach sektora publicznego znajduje się 252 023 ha, tj. 12,88 %. Nastąpił wzrost powierzchni gruntów rolnych należących do Skarbu Państwa, osób fizycznych, gmin, wspólnot gruntowych, powiatów, województwa w 2023 roku. Wyraźnie zmniejszyła się powierzchnia gruntów rolnych będących we władaniu spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych innych podmiotów.

Z analizy struktury własności gruntów leśnych można zauważyć, że grunty leśne w przeważającej części należą do sektora publicznego i zajmują 698 741 ha, co stanowi 88,09 % powierzchni tych gruntów, natomiast grunty leśne należące do sektora prywatnego zajmują 94 501 ha, co stanowi 11,91 %.

Analizując grunty zabudowane i zurbanizowane widoczna jest przewaga gruntów należących do sektora publicznego 109 393 ha, co stanowi 61,54%, natomiast sektor prywatny stanowi 38,46 %, czyli 68 352 ha. W strukturze własności gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, zdecydowanie największe powierzchnie zajmują grunty władane przez : gminy 54 340 ha – 30,57 %, osoby fizyczne 49 384 ha – 27,78 %, Skarb Państwa 37 177 ha – 20,92 %. Na przestrzeni 9 lat występuje tendencja spadkowa powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych będących we władaniu Skarbu Państwa, która w 2015 roku wynosiła 46 111 ha, czyli powierzchnia zmniejszyła się do 2023 roku o 8 934 ha. Jeśli chodzi o zmianę powierzchni gruntów zabudowanych

i zurbanizowanych w analizowanym okresie 2015-2023 osób fizycznych, powierzchnia zwiększyła się o 12 986 ha.

Dominującą rolę we władaniu gruntami pod wodami posiada Skarb Państwa, do którego należy 80,25 % powierzchni tych gruntów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zmian struktury własności i sposobu użytkowania gruntów można zaobserwować pewne ogólne trendy. Następuje zmniejszenie powierzchni gruntów Skarbu Państwa, natomiast zwiększa się powierzchnia gruntów osób fizycznych. Zauważalne jest również zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych na rzecz wzrostu powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.